

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

«До захисту допущено»
Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)
«_____» _____ 202__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми «Фінанси та облік в підприємстві»
(назва програми)

на тему: Аналіз та оцінювання фінансового стану й перспектив економічного
розвитку підприємства.

Здобувача (ки) групи: Фз-01с Климченко Єсенії Володимирівни
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Єсенія КЛИМЕНКО
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

Керівник к. е. н., доцент Тетяна КАСЬЯНЕНКО _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ) (підпис)

Суми 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО

(підпис)

« ____ » _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Здобувача (ки) групи Фз-01с інституту (центру) ННІ БІЕМ
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Клименко Єсенії Володимирівни

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Тема роботи: Аналіз та оцінювання фінансового стану й перспектив економічного розвитку підприємства.

Затверджено наказом по СумДУ № 0569-VI від «22» травня 2024 р.

Термін здачі здобувачем (кою) завершеної роботи «29» травня 2024 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення): дослідити сутність, методи і прийоми фінансового аналізу в сучасних умовах; розглянути методичні положення розрахунку показників оцінки майнового стану, рентабельності, прибутковості і ділової активності; надати загальну характеристику підприємства «КФ «Дружківська»; здійснити аналіз фінансового стану та розробити пропозиції щодо шляхів покращення фінансового стану ТОВ «КФ «Дружківська»;

Дата видачі завдання: «29» січня 2024 р.

Керівник: к. е. н., доцент Тетяна КАСЬЯНЕНКО

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис)

Завдання прийнято до виконання «29» січня 2024 р. _____ Єсенія КЛИМЕНКО

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр
на тему:

Аналіз та оцінювання фінансового стану й перспектив економічного розвитку
підприємства

(назва кваліфікаційної роботи)

Клименко Єсенія Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача(ки))

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 40 сторінках, список використаних джерел із 28 найменувань. Робота містить 18 таблиць, 5 рисунків, а також 10 додатків.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. В сучасних умовах ринкової економіки діяльність вітчизняних підприємств потребує постійної оцінки фінансових явищ, що змінюються під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Аналіз та оцінювання фінансового стану дозволяє виявити слабкі та сильні сторони управління ресурсами підприємства, що допомагає приймати обґрунтовані управлінські рішення та розуміти їхню фінансову стійкість та ефективність у порівнянні з конкурентами.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів аналізу фінансової діяльності підприємства та розробка основних напрямів удосконалення його фінансово-господарської діяльності.

Методи дослідження: метод аналізу та порівняння, логічного узагальнення інформаційних даних, монографічний, коефіцієнтний, порівняльний, графічний.

Основний результат роботи. У ході роботи були розглянуті теоретичні аспекти аналізу фінансової діяльності, методика проведення аналізу фінансової діяльності підприємства, надана загальна економічна характеристика діяльності підприємства та проведена оцінка фінансового стану, а також були розроблені прогнозовані показники економічної діяльності досліджуваного підприємства

Ключові слова: фінансовий стан, аналіз фінансового стану, фінансова стійкість, звітність підприємства, фінансові показники.

ЗМІСТ

Перелік скорочень, умовних позначок, одиниць і термінів	5
Вступ	6
1 Теоретичні основи аналізу фінансового стану підприємства: сутність та значення в умовах економічного розвитку	8
2 Підходи до методології аналізу фінансового стану підприємства	14
3 Загальна економічна характеристика діяльності ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА».....	23
4 Оцінка фінансового стану ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА»	26
5.Обґрунтування напрямів покращення фінансового стану та перспектив економічного розвитку ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА»	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49
Додаток А Визначення поняття «фінансовий аналіз»	52
Додаток Б Алгоритм розрахунку показників фінансової стійкості	53
Додаток В Алгоритм розрахунку показників ліквідності	54
Додаток Г Алгоритм розрахунку ділової активності	55
Додаток Д Алгоритм розрахунку рентабельності	56
Додаток Е Статистична інформація діяльності	57
Додаток Ж Динаміка статей активів	61
Додаток И Динаміка статей пасивів	63
Додаток К Звіт про прибуток чи збиток.....	65
Додаток Л Кореляційний та факторний аналіз	66

Перелік скорочень, умовних позначок, одиниць і термінів

ТОВ – Товариство з обмеженою відповідальністю

КФ – Кондитерська фабрика

ЄДРПОУ - Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України

ВСТУП

Актуальність теми. Сьогодні майже кожне підприємство втрачає свої позиції, опиняючись на межі банкрутства й це пов'язано, насамперед, з непродуманою фінансово-економічною політикою, відсутністю фінансових ресурсів, й як наслідок погіршенням фінансового стану. Фінансовий стан підприємства відображає результати господарської діяльності та визначає фінансову спроможність. За результатами аналізу фінансового стану формується фінансова політика та розробляються заходи, спрямовані на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. В умовах євроінтеграційних процесів для вітчизняного бізнесу постає питання єдиної методики оцінки та аналізу їх фінансового стану, як основи подальшого ефективного функціонування та розвитку.

Теоретичні та практичні аспекти діагностики фінансового стану підприємства досліджені у працях вітчизняних та зарубіжних вчених: М. Білик, І. Бланка, Бернштейна Л.А., В. Забродського, М. Кизима, Г. Крамаренко, Л. Лахтіонової, Л. Лігоненко, В. Мец, Є. Мниха, Р.Л. Міллера, О. Павловської, В. Савчука, В. Сопко, О. Терещенка, В. Ковальова, Дж.К. Ван Хорн та інших вчених. Метою роботи є вивчення фінансового стану та дослідження невід'ємних складових економічної діяльності, що впливають на фінансовий стан ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА», та обґрунтування комплексу заходів з покращення фінансового стану підприємства в сучасних економічних умовах.

Для досягнення цієї мети поставлено і виконано наступні завдання:

- Визначити сутність, методи і прийоми фінансового аналізу в сучасних умовах;
- Сформувати методичні положення розрахунку показників оцінки майнового стану, рентабельності, прибутковості і ділової активності;
- Узагальнити методичні рекомендації до аналізу платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості підприємства;
- Провести коротку характеристику підприємства і загальний аналіз його фінансової звітності;

- Проаналізувати використання основних фондів, рентабельності, ділової активності ТОВ «КФ «Дружківська»;
- Проаналізувати показники платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості підприємства ТОВ «КФ «Дружківська»;
- Визначити основні напрямки покращання фінансового стану підприємства та проаналізувати перспективи його розвитку.

Об'єктом дослідження є методика комплексного фінансового аналізу результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.

Предмет дослідження – фінансові відносини, що виникають у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства, функціонують та трансформуються за допомогою фінансових механізмів та інструментів.

Методи дослідження. В процесі вирішення поставлених завдань були використані такі методи дослідження: аналіз і синтез; сходження від абстрактного до конкретного; діалектичний, абстрактно-логічний і системний (під час здійснення теоретичного та методологічного узагальнення, визначення сутності та функцій, проведення антикризового фінансового управління); розрахунковий та метод порівняння (під час здійснення аналізу фінансового стану товариства); графічний метод.

1 Теоретичні основи аналізу фінансового стану підприємства: сутність та значення в умовах економічного розвитку

У сучасних умовах фінансовий аналіз виступає як ключовий елемент управлінської стратегії підприємства, а його сутність полягає в комплексному аналізі фінансової інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Вирішення завдань з визначення й оптимізації фінансових результатів належить бухгалтерському обліку та економічному контролю, оскільки ефективність цього процесу визначається оперативністю та точністю обліку і контролю витрат і доходів.

Умови сучасного економічного сектору характеризуються нестабільністю та великою кількістю ризиків. Підприємства змушені стикатися з непередбачуваними витратами та збитками, що ускладнює їх фінансове планування. Для збереження конкурентоспроможності та уникнення фінансових криз необхідно постійно аналізувати минулі результати діяльності та прогнозувати майбутні зміни.

В цьому контексті фінансовий аналіз набуває особливого значення. Він дозволяє виявляти ключові тенденції та проблеми, розробляти ефективні стратегії та приймати обґрунтовані управлінські рішення. З огляду на постійні зміни в економічному середовищі, фінансовий аналіз вимагає постійного удосконалення організації та методики обліку фінансових результатів, а також використання сучасних інформаційних технологій та відповідних стандартів. Тільки таким чином підприємства зможуть забезпечити свою стабільність та успішність у складних умовах сучасного бізнесу.

Наразі у контексті глобалізації економіка України є надзвичайно чутливою до зовнішніх впливів, що робить її однією з найбільш вразливих ланок світової економічної системи. Особливо гостро ця проблема проявляється в умовах економічних криз та непередбачуваних змін на міжнародному ринку. Наслідком цього є серйозне вплив на кожне підприємство та громадянина, що відчувають на собі наслідки нестабільності.

У таких обставинах важливо, щоб кожен суб'єкт господарювання дотримувався постійного контролю та ретельного аналізу своєї діяльності з метою вчасного виявлення загрози банкрутства та визначення шляхів підтримки економічної стійкості. В цьому контексті фінансовий аналіз виступає не лише інструментом діагностики, але й стратегічною основою для розробки ефективних заходів управління кризовими ситуаціями та забезпечення стійкості в умовах економічної нестабільності. Тому, перш за все важливо проаналізувати сутність поняття "фінансовий аналіз", оскільки воно є краєвидом економічного аналізу, спрямованого на вивчення фінансової діяльності підприємства (табл. 1.1) [10].

Таблиця 1.1 – Аналіз поняття «фінансовий аналіз»

Автор	Визначення
О.М. Підхромний	Фінансовий аналіз - це методологічний інструмент для виявлення, оцінки та прогнозу фінансових результатів діяльності підприємства на основі аналізу його фінансової звітності.
О.Я. Базилінська	Фінансовий аналіз - це процес систематичного розгляду та оцінки фінансових засобів, структури та продуктивності підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень.
А.О. Азарова	Фінансовий аналіз - це аналітичний процес, який включає в себе збір, аналіз та інтерпретацію фінансової інформації з метою виявлення та оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємства.
Н.А. Іщенко	Фінансовий аналіз - це інструмент, який дозволяє виявити та оцінити фінансові ризики та можливості підприємства, а також зробити прогноз щодо його майбутньої фінансової діяльності.
І.Б. Олексів, Р.В. Фещур	Фінансовий аналіз - це комплексний аналітичний метод, спрямований на вивчення та оцінку фінансової діяльності підприємства з метою виявлення його сильних та слабких сторін, а також можливостей для покращення.

Джерело: складено автором на основі [8]

Таким чином, фінансовий аналіз є складним та багатограним процесом, що передбачає не лише збір інформації фінансового характеру, але й його перетворення та використання з метою оцінки фінансового стану підприємства. Цей аналіз спрямований на ретроспективну та перспективну оцінку фінансової діяльності, розкриття можливих темпів розвитку господарства з погляду його фінансового забезпечення та передбачення позиції підприємства на ринку капіталу.

Ефективне проведення фінансового аналізу залежить від кількох ключових умов. По-перше, необхідно мати чітке розуміння фінансової звітності підприємства, оскільки саме вона є основним джерелом інформації для розрахунку фінансових показників. Використання невідповідних показників може призвести до неточних аналізів та неправильних управлінських рішень. По-друге, важливо володіти методами фінансового аналізу (рис. 1.1), що означає не лише уміння працювати з числовими даними, але й здатність робити якісні висновки. Фінансовий аналіз має охоплювати якісні аспекти діяльності підприємства, а не лише кількісні показники. Тільки такий комплексний підхід дозволить зробити обґрунтовані висновки та прийняти ефективні рішення з управління фінансами підприємства.

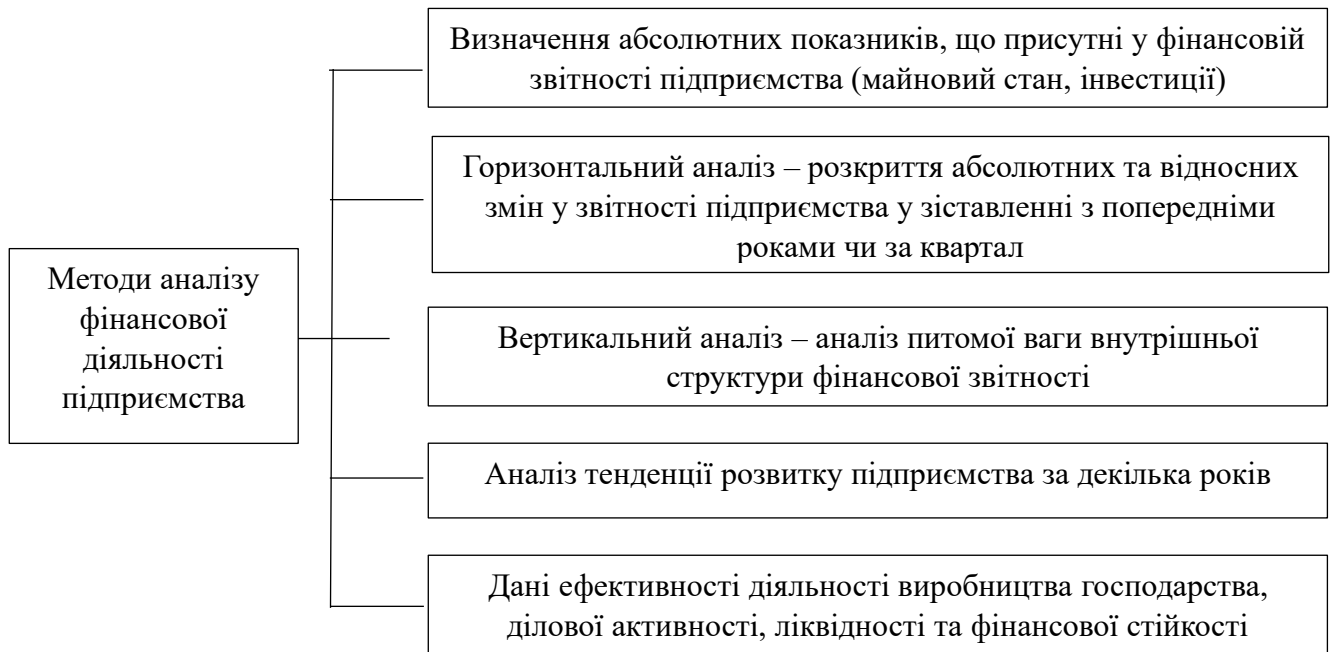

Рисунок 1.1 - Методи аналізу фінансової діяльності підприємства

Джерело: складено автором на основі [13].

Третьою важливою умовою є чітка формулювання цілей фінансового аналізу, що вимагає розробки конкретного плану дій. Планування аналізу ліквідності, наприклад, відрізняється від стратегій аналізу платоспроможності, тому необхідно точно визначити завдання перед початком аналітичного процесу. Четверта умова передбачає вміння ефективно користуватися широким спектром

аналітичних інструментів, враховуючи при цьому необхідність підбору оптимального методу розрахунку та доступності відповідної інформаційної бази. Наприклад, у фінансовому аналізі існує безліч методів оцінки вартості капіталу, і вибір конкретного методу залежить від потреб аналізу та наявності відповідних даних. Тільки компетентний спеціаліст може правильно вибрати найбільш підходящий метод відповідно до обставин.

П'ята умова становить суть економічної категорії, оскільки вона визначає, що ефективність управління полягає у досягненні найкращих результатів за найменші можливі витрати, що означає, що підприємство має максимально ефективно використовувати свої ресурси, щоб забезпечити максимальний прибуток. Шоста умова, у свою чергу, вимагає зацікавленості керівника підприємства у фінансовій політиці. Після проведення необхідних фінансових розрахунків керівник повинен прийняти найбільш обдумане управлінське рішення, спрямоване на максимізацію прибутку та оптимізацію використання ресурсів підприємства, що включає в себе вибір оптимальних стратегій фінансового управління, розробку ефективних інвестиційних проектів та контроль над фінансовими потоками [12].

Аналіз фінансової діяльності підприємства базується на ретельному вивченні річної фінансової звітності, яка складається з балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, а також інших даних, що відображають фінансове становище підприємства протягом певного періоду. Дані звіти надають інформацію про активи, зобов'язання, власний капітал, прибутки та витрати підприємства. Важливим елементом аналізу є оцінка майнового стану підприємства, який включає в себе аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Ліквідність відображає спроможність підприємства виконати свої платежі вчасно, платоспроможність вказує на здатність погасити свої зобов'язання, а фінансова стійкість визначає стійкість підприємства до різних економічних викликів.

Успішна діяльність підприємства в умовах ринкової конкуренції значною мірою залежить від ефективного управління, що передбачає прийняття найбільш обдуманих та оптимальних управлінських рішень. Використання системного

підходу до управління дозволяє більш повно оцінити взаємозв'язки між різними елементами підприємницької діяльності та забезпечити оптимальне функціонування підприємства в цілому. Методика комплексного дослідження фінансової діяльності передбачає систематизацію та структурування її елементів для глибокого аналізу та організації даних, що дозволяє здійснити науковий підхід до вивчення фінансової ситуації підприємства.

Сучасні наукові дослідження ретельно аналізують різноманітні показники, що характеризують фінансовий стан підприємств. Зокрема, серед основних груп цих показників виділяють оцінку майнового стану, акціонерного капіталу, прибутковості, ліквідності та платоспроможності, рентабельності, ділової активності, а також фінансової стійкості та стабільності підприємства. Проте, не завжди необхідно проводити систематичний аналіз всіх зазначених груп показників. Через застосування різноманітних методів діагностики можна виявити основні проблеми, що виникають у діяльності підприємства. У відповідних наукових джерелах детально описано різні методи оцінювання фінансового стану підприємства, які надають чітке уявлення про його фінансове здоров'я та ефективність управління.

Таблиця 1.2 - Характеристика основних методів оцінки фінансового стану

Методи	Характеристика
Метод фінансових коефіцієнтів	Передбачає розрахунок показників, які відображають фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність, рентабельність та ділову активність підприємства. Спосіб розрахунку коефіцієнтів різноманітний і залежить від методики, які затверджені у нормативних документах.
Оцінка фінансового стану за допомогою абсолютних показників	Використовується для оцінки рівня фінансової стійкості з урахуванням прибутковості підприємства, здійснюючи маржинальний аналіз.
Рейтингова оцінка	Підприємства класифікуються за окремими ознаками, враховуючи фактичний рівень та рейтинг показників фінансового стану, що дозволяє чітко ранжувати їх за вибраними ознаками.
Бальна оцінка	Включає аналіз фінансових коефіцієнтів шляхом порівняння їх з нормативними значеннями та створення узагальненого показника у вигляді балів. Підходом до оцінки є використання спектру балів, який передбачає розподіл цих значень по зонам, що відображають відхилення від оптимальних значень.
Матрична оцінка	Матрична оцінка ґрунтується на побудові матриці фінансових показників, яка перетворюється на матрицю стандартизованих коефіцієнтів, що дозволяє порівнювати рейтингові оцінки за

	цими показниками.
Інтегральна оцінка	Після проведення оцінки, інтегральний показник формується на основі різноманітних методичних підходів. Цей показник може відображати як окремі аспекти, так і загальний фінансовий стан підприємства.
Дискримінантні моделі	Визначають вірогідність банкрутства на основі розробки або застосування інтегральної моделі аналізу фінансового стану. Розрізняють однофакторні та багатофакторні моделі, наприклад модель Альтмана.

Джерело: складено автором на основі [5].

Таким чином, аналіз фінансового стану підприємства вимагає використання різноманітних методів та моделей. На сьогоднішній день, наукова література пропонує значну кількість таких методів і моделей, які можна використовувати у процесі аналізу. Проте, вибір конкретної моделі чи методу повинен бути обґрунтованим і залежати від цілей та завдань аналізу, що означає, що не завжди доцільно використовувати усі доступні моделі одночасно. Замість цього, рекомендується обирати той метод або модель, які найбільш адекватно відображають конкретні аспекти фінансового стану підприємства. Крім того, можна також використовувати комбінацію різних методів та моделей для отримання більш повного та об'єктивного аналізу. Такий підхід дозволяє забезпечити більш точні та надійні результати, які можуть бути використані для прийняття управлінських рішень та формування стратегій розвитку підприємства.

2 Підходи до методології аналізу фінансового стану підприємства

Аналіз майнового стану підприємства є важливою складовою фінансового аналізу, оскільки він дозволяє оцінити, як ефективно підприємство використовує свої ресурси та які зміни відбулися у його капіталі протягом певного періоду часу. Для цього аналізуються різні показники, що відображають структуру та динаміку майнового стану.

Майновий стан підприємства відображає загальну вартість його господарських ресурсів, що перебувають у його розпорядженні. Ця сума господарських активів, яка відображена в балансі, є узагальненою оцінкою майнового потенціалу. Збільшення цього показника свідчить про розвиток майнових ресурсів підприємства. Джерелами інформації для аналізу майна підприємства є фінансова звітність, така як звіт про фінансовий стан, примітки до фінансової звітності, а також звіт про наявність та рух основних засобів та їх амортизацію. Оцінка майна здійснюється на основі агрегованого балансу підприємства та аналізу структури та динаміки оборотних активів.

Початок аналізу зазвичай полягає у дослідженні капіталу, яким володіє підприємство, що включає в себе огляд основних джерел формування капіталу, таких як власний капітал та позиковий капітал. Також важливо вивчити зміни, що сталися у цих показниках протягом аналізованого періоду. Показники пасиву балансу, такі як підсумок, власний капітал та позиковий капітал, є ключовими для аналізу майнового стану. Підсумок балансу вказує на загальну вартість активів, якими володіє підприємство, під час обстеження капіталу, важливо враховувати різні джерела його формування, такі як власний капітал та позиковий капітал. Для оцінки майнового стану також необхідно дослідити ефективність використання коштів на активи підприємства, що включає аналіз тенденцій зміни оборотних та необоротних активів, а також розгляд правильності розподілу власного та позикового капіталу.

Аналіз майнового стану підприємства передбачає використання різноманітних методів, серед яких важливі вертикальний і горизонтальний аналізи фінансової звітності, факторний аналіз, а також технічні методи.

Вертикальний аналіз дозволяє визначити структуру та джерела майна підприємства, виражені у відсотках до загальної вартості балансу. Цей метод дозволяє згладжувати вплив інфляційних процесів на абсолютні показники, спрощуючи їх порівняння у динаміці. У свою чергу горизонтальний аналіз звітності включає побудову аналітичних таблиць з абсолютними показниками, доповненими відносними темпами зростання або зниження. Проте в умовах інфляції цінності результатів горизонтального аналізу можуть бути обмежені [14].

Важливо враховувати, що структура вартості майна не є показником фінансового стану підприємства. Аналіз структури майна не визначає, наскільки вигідним є вкладення коштів у підприємство для інвестора, а лише оцінює стан активів та їхню здатність погасити зобов'язання. Кожне підприємство самостійно вирішує, як розподілити активи на оборотні та необоротні залежно від особливостей його діяльності [10].

Рентабельність є важливим показником ефективності діяльності підприємства, що відображає кінцеві результати його функціонування. Вона виражається через різні аспекти господарської діяльності, не обмежуючись лише прибутком. Показники рентабельності вказують на ефективність різних напрямів діяльності та оптимальне використання ресурсів. Дані показники використовуються для аналізу та оцінки діяльності підприємства, а також визначення стратегій інвестування та ціноутворення.

Поняття рентабельності визначається його дохідністю та прибутковістю, що відображаються через різні аспекти його діяльності. Вимірюється цей показник за допомогою комплексу відносних показників, які охоплюють загальну ефективність підприємства, прибутковість окремих секторів (виробничого, комерційного, інвестиційного) та вигідність конкретних продуктів чи послуг.

Розрахунок показників рентабельності для оцінки економічної ефективності діяльності підприємства складається з наступних показників:

1. Коефіцієнт обіговості активів ($K_{обА}$):

$$K_{обА} = \frac{ЧР}{А} \quad (1.1)$$

де ЧР – чиста реалізація;

\bar{A} - середньорічна вартість активів.

2. Рентабельність активів (R_A):

$$R_A = \frac{\text{ЧП}}{\bar{A}} \quad (1.2)$$

де ЧП – чистий прибуток.

3. Рентабельність власного капіталу ($R_{ВК}$):

$$R_{ВК} = \frac{\text{ЧП}}{\bar{ВК}} \quad (1.3)$$

де ЧП – чистий прибуток;

$\bar{ВК}$ – середньорічна вартість власного капіталу.

4. Рентабельність сукупного капіталу ($R_{СК}$):

$$R_{СК} = \frac{\text{П}_{зв.}}{\bar{СК}} \quad (1.4)$$

де $\text{П}_{зв.}$ – прибуток від звичайної діяльності до оподаткування;

$\bar{СК}$ – середньорічна вартість сукупного капіталу (власного та інвестованого).

5. Рентабельність продаж (обороту) по чистому прибутку ($R_{пр.}^{\text{ЧП}}$):

$$R_{пр.}^{\text{ЧП}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧР}} \quad (1.5)$$

де ЧП – чистий прибуток;

ЧР – чиста реалізація.

6. Коефіцієнт фінансового левериджу (КФЛ):

$$K_{ФЛ} = \frac{\bar{A}}{\bar{ВК}} \quad (1.6)$$

де \bar{A} - середньорічна вартість активів.

7. Середньорічна вартість власного капіталу та активів розраховується за формулою середньої арифметичної простої, тобто:

$$\bar{A} = \frac{A_{\text{поч.}} + A_{\text{кін.}}}{2} \quad (1.7)$$

де $A_{\text{поч.}}$ – вартість активів на початок року, тис. грн.;

$A_{\text{кін.}}$ – вартість активів на кінець року, тис. грн.

Таким чином, подані формули для розрахунку цих показників забезпечують адекватне оцінювання фінансового стану та результативності діяльності

підприємства. Урахування середньорічної вартості активів та власного капіталу дозволяє здійснювати більш об'єктивну оцінку за певний період. Такий комплексний аналіз рентабельності допомагає керівництву приймати обґрунтовані рішення та розробляти стратегії для подальшого розвитку підприємства [6].

У сучасних умовах підприємства активно використовують свою ділову активність для забезпечення економічного зростання, мобілізуючи внутрішні ресурси, та для взаємодії у зовнішньому економічному середовищі. Внутрішня активність проявляється у збільшенні економічного потенціалу підприємств та підвищенні ефективності їх використання. Аналіз внутрішньої ділової активності проводять як за кількісними, так і за якісними параметрами. Кількісні аспекти оцінки виражені у динаміці синтетичних та аналітичних показників виробничо-фінансової діяльності підприємств. У практиці аналізу розумно групувати ці показники за абсолютними та відносними значеннями приросту відносно базового рівня або плану, а також за ефективністю використання виробничих ресурсів та капіталу. Загальну систему показників для кількісної оцінки ділової активності наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Показники ділової активності підприємства

Показники	Порядок розрахунку показників
Коефіцієнт оборотності активів	$Ko_a = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина активів}}$
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$Ko_{o.a} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина оборотних активів}}$
Коефіцієнт оборотності запасів	$Ko_z = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина запасів і витрат}}$
Оборотність запасів	$O_z = \frac{T}{Ko_z}$
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$Ko_{дз} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина дебіторської заборгованості}}$
Оборотність дебіторської заборгованості	$O_{дз} = \frac{T}{Ko_{дз}}$
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$Ko_{кз} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина кредиторської заборгованості}}$
Оборотність кредиторської заборгованості	$O_{кз} = \frac{T}{Ko_{кз}}$
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$Ko_{вк} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина власного капіталу}}$

Дослідження ділової активності підприємства відіграє ключову роль у визначенні якості його економічного зростання. У висновках можна відзначити, що узагальнюючі показники, які відображають ступінь окупності (оборотності) активів і капіталу, є важливими критеріями оцінки ефективності діяльності підприємства. Дані показники дозволяють отримати об'єктивну картину процесу використання ресурсів та капіталу в діяльності підприємства, що, в свою чергу, є важливим елементом стратегічного управління та планування. Таким чином, дослідження ділової активності за допомогою узагальнюючих показників є необхідним етапом в аналізі та управлінні економічним розвитком підприємства.

Платоспроможність – це здатність підприємства негайно розрахуватися з короткостроковими зобов'язаннями за допомогою власних коштів. Вона визначає життєздатність та стійкість підприємства. Основні показники платоспроможності включають наявність достатнього обсягу коштів на поточних рахунках та відсутність простроченої кредиторської заборгованості. Ліквідність визначається співвідношенням високоліквідних активів підприємства і короткострокової заборгованості. Незадовільний стан ліквідності свідчить про те, що потреби підприємства в коштах перевищують їх дійсні надходження. Регулювання платоспроможності включає аналіз та управління грошовими потоками, що передбачає систематичний вплив на процеси обертання грошових коштів, їх витрати та перерозподіл.

З метою комплексної оцінки платоспроможності застосовують інтегральний метод, який передбачає побудову інтегрального показника, що враховує різні аспекти фінансової діяльності підприємства. Для проведення аналізу платоспроможності підприємства застосовуються балансовий метод та коефіцієнтний аналіз, а результати розрахунків наводяться у вигляді відповідної таблиці, що наведено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Показники платоспроможності підприємства

Показник	Формула розрахунку за даними балансу (звіту про фінансовий стан)	Нормативне значення
Коефіцієнт покриття ($K_{\text{покp}}$)	$K_{\text{покp}} = \frac{p. 1195}{p. 1695}$	> 1

Коефіцієнт платоспроможності (автономії) ($K_{\text{плат}}$)	$K_{\text{плат}} = \frac{p. 1495}{p. 1900}$	> 0,5
Коефіцієнт фінансування ($K_{\text{фін}}$)	$K_{\text{фін}} = \frac{p. 1595 + p. 1695}{p. 1495}$	< 1

Для переоцінки відповідності підприємства критерію АЕО щодо стійкості фінансового стану та/або критерію фінансової стійкості для отримання дозволу на використання спеціального транзитного спрощення застосовуються конкретні показники платоспроможності та фінансової стійкості. Розрахунок цих показників здійснюється на основі інформації, наданої у ф. № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», ф. № 1-м (для малих підприємств) або ф. № 1-мс (для мікропідприємств), яка складається відповідно до вимог (стандартів) бухгалтерського обліку [9].

Різноманітність активів на підприємстві відображається у їхній готовності до мобілізації та реалізації для забезпечення фінансової стійкості. Розподіл активів на групи за ступенем ліквідності дозволяє керівництву підприємства ефективно управляти фінансовими ресурсами та вчасно реагувати на фінансові виклики.

Перша група активів (А1) складається з абсолютно ліквідних активів, таких як готівка та еквіваленти готівки, короткострокові фінансові інструменти. Дані активи можуть бути негайно мобілізовані для забезпечення фінансових потреб підприємства.

Друга група активів (А2) включає активи, які можна швидко реалізувати у грошову форму. Сюди входять готова продукція, товари, які вже відвантажені, а також дебіторська заборгованість, тобто кошти, які мають бути сплачені підприємству його клієнтами. Ліквідність цих активів може змінюватися в залежності від багатьох факторів, таких як швидкість обігу товарів та сервісів, а також стан платоспроможності клієнтів.

Третя група активів (А3) охоплює активи, які реалізуються повільніше. Сюди входять виробничі запаси та незавершене виробництво. Такі активи потребують часу для перетворення у грошовий еквівалент, оскільки їхня реалізація відбувається на більш тривалій термін.

Четверта група активів (А4) описує активи, які є складними у реалізації. Сюди відносяться основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові вкладення

та незавершене будівництво. Підприємство повинне ретельно розглядати співвідношення цих активів з іншими складовими фінансового стану, оскільки це відображає його спроможність забезпечити поточні та майбутні фінансові зобов'язання.

Таким чином, ефективне управління різними групами активів дозволяє підприємству забезпечувати необхідну ліквідність та стійкість у фінансових операціях. Розподіл активів на різні групи залежить від багатьох факторів, таких як вид і сфера діяльності підприємства, швидкість обороту коштів, співвідношення між оборотними та необоротними активами, а також загальна структура зобов'язань та їхній строковий характер. Одним з методів оцінки ліквідності є порівняння активів із зобов'язаннями за їхньою строковістю на етапі попереднього аналізу.

У зв'язку з цим усі фінансові зобов'язання підприємства, залежно від терміну їхнього погашення, розподіляються на чотири основні групи:

1. Перша група (П1) - найбільш строго визначені та найбільш термінові зобов'язання, такі як кредиторська заборгованість та кредити банку, з датою повернення;

2. Друга група (П2) - середньострокові зобов'язання, включаючи короткострокові кредити банку, які мають терміни погашення у середньостроковій перспективі;

3. Третя група (П3) - довгострокові фінансові зобов'язання, такі як довгострокові кредити банку та позики, з термінами погашення, що виходять за межі короткострокового періоду;

4. Четверта група (П4) - власний (акціонерний) капітал, який постійно перебуває у розпорядженні підприємства та не має строкового обов'язку повернення.

Узагальнюючим показником ліквідності є коефіцієнт поточної ліквідності, відомий також як коефіцієнт покриття ($K_{п.л.}$). Даний коефіцієнт визначається як співвідношення усіх поточних активів до поточних зобов'язань, відображаючи достатність оборотних активів підприємства для погашення своїх зобов'язань:

$$K_{п.л.} = \frac{OA}{KP} \quad (1.8)$$

де ОА — оборотні активи;

КП — короткострокові пасиви.

Аналогічним за змістом до коефіцієнта поточної ліквідності є коефіцієнт швидкої ліквідності ($K_{ш.л.}$), який враховує лише найбільш ліквідні частини оборотних активів, виключаючи виробничі запаси:

$$K_{ш.л.} = \frac{ОА - ВЗ}{КП} \quad (1.9)$$

де ВЗ — виробничі запаси.

Критерієм ліквідності, що виявляється найжорсткішим, є коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{а.л.}$). Даний показник визначається як відношення найбільш ліквідних активів, таких як готівка, до поточних зобов'язань:

$$K_{а.л.} = \frac{ГК}{КП} \quad (1.10)$$

де ГК — грошові кошти.

Чим вище цей коефіцієнт, тим більша можливість підприємства негайно погасити свої зобов'язання. Проте, він має бути на рівні 0,2-0,35, тобто 20-35% власних короткострокових боргів підприємство одразу може погасити.

Фінансова стійкість підприємства - це один із ключових аспектів його фінансового здоров'я та життєздатності. Цей показник відображає, наскільки підприємство може ефективно управляти своїми фінансами, забезпечуючи нормальне функціонування та розвиток в умовах економічних труднощів або несприятливого фінансового середовища. Фінансова стійкість вимірюється різними показниками, такими як співвідношення власних і позикових коштів, коефіцієнти ліквідності, рентабельності, забезпеченість активів капіталом та інші. Одним з ключових показників фінансової стійкості є коефіцієнт автономії, який вказує на співвідношення між власним та загальним капіталом підприємства, крім того застосовуються [7].

Таблиця 2.3 – Показники фінансової стійкості підприємства

Показники	Порядок розрахунку показників	Нормативне значення
Коефіцієнт фінансової автономії	$K_{фа} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Підсумок по балансу}}$	>0,5 (збільшення)

Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{фз} = \frac{\text{Підсумок по балансу}}{\text{Власний капітал}}$	>0,2 (збільшення)
Коефіцієнт фінансового ризику	$K_{фр} = \frac{\text{Позиковий капітал}}{\text{Власний капітал}}$	>0,5 (зменшення)
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$K_{мвк} = \frac{\text{Робочий капітал}}{\text{Власний капітал}}$	>0,5 (збільшення)
Коефіцієнт покриття відсотків	$K_{пв} = \frac{\text{Прибуток до оподатк.} + \text{Витрати на сплату відсотків}}{\text{Витрати на сплату відсотків}}$	>1
Коефіцієнт покриття запасів	$K_{фр} = \frac{\text{Робочий капітал}}{\text{Суми запасів}}$	>0,6-0,8 (збільшення)

Фінансова стійкість становить основу надійності та усталеності підприємства в сучасних умовах ринкової конкуренції. Її наявність визначає його здатність до виживання і успішної діяльності навіть у непередбачуваних економічних умовах. Підприємство, яке має високий рівень фінансової стійкості, володіє перевагами при залученні фінансування, виборі партнерів, розгляді інвестиційних можливостей і в управлінні кадрами. Чим сильніше фінансовий фундамент підприємства, тим менше воно схильне до впливу негативних факторів ринкового середовища, а отже, менше воно вразливе перед загрозою банкрутства.

Таким чином, методичні рекомендації з аналізу платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості підприємства мають вирішальне значення для забезпечення його стабільності та ефективності. Відповідна оцінка цих фінансових аспектів надає можливість не лише прогнозувати можливі ризики та уникати можливих фінансових криз, а й сприяє оптимізації стратегій управління та прийняттю обґрунтованих фінансових рішень. Зазначені методичні підходи стають важливим інструментом для наукових досліджень, що спрямовані на аналіз та удосконалення фінансового управління підприємством, та мають стратегічне значення для забезпечення його конкурентоспроможності та стійкості у глобальному економічному середовищі.

3 Загальна економічна характеристика діяльності ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА»

У сучасній економічній парадигмі низка підприємств відіграє ключову роль у формуванні та розвитку галузей національної економіки. Одним із таких визнаних українських представників є ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА», яке спеціалізується на виробництві печива та є другим за обсягом виробництва шоколадних виробів, жувальної гумки та льодяників у світі. Аналіз його ефективності є ключовим для розуміння його впливу на галузь та економіку загалом. Загальна характеристика та основні відомості підприємства наведена у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Загальна характеристика ТОВ «КФ» «ДРУЖКІВСЬКА»

Назва	Характеристика
Повне найменування юридичної особи	Товариство з обмеженою відповідальністю «Кондитерська Фабрика «Дружківська»
Скорочена назва	ТОВ «КФ» «ДРУЖКІВСЬКА»
ЄДРПОУ	37251934
Дата реєстрації	16.09.2010
Розмір статутного капіталу	11 711 387,41 грн.
Уповноважені особи	Шульєв Олег Іванович
Види діяльності	Основний: 10.82 Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів Інші: 10.41 Виробництво олії та тваринних жирів 10.89 Виробництво інших харчових продуктів, н.в.і.у. 46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин 46.36 Оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами 46.77 Оптова торгівля відходами та брухтом 49.41 Вантажний автомобільний транспорт 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту

Джерело: складено автором на основі [26].

У сучасній економічній парадигмі низка підприємств відіграє ключову роль у формуванні та розвитку галузей національної економіки. Одним із таких визнаних українських представників є Товариство з обмеженою відповідальністю «КФ «ДРУЖКІВСЬКА», яке спеціалізується на виробництві печива та є другим за

обсягом виробництва шоколадних виробів, жувальної гумки та ледяників у світі. Аналіз його ефективності є ключовим для розуміння його впливу на галузь та економіку загалом.

Товариство було зареєстроване 16 вересня 2010 року під кодом ЄДРПОУ 37251934 і зафіксувало статутний капітал у розмірі 11711387,41 грн. Дані показники свідчать про його стабільність та фінансову потужність, що є важливим фактором у конкурентному середовищі.

На сьогоднішній день, згідно з найновішими даними на 21 квітня 2024 року, ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» продовжує успішно здійснювати свою діяльність, не опинившись у процесі ліквідації або припинення, що свідчить про його стійкість та високий рівень управління.

Проведена економічна характеристика ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» на основі даних з балансу за 2022 та 2023 роки відображає зміни в активах, пасивах та власному капіталі даного підприємства. На основі Додатку И було зроблено ґрунтовні висновки щодо структури та динаміки зміни активів підприємства. У 2023 році вартість необоротних активів ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» склала 8,45% від загальної суми активів, що є на 5,23% менше, ніж у 2022 році. Значне зменшення відбулося в таких позиціях: нематеріальні активи, основні засоби та інші необоротні активи. У той же час, оборотні активи зросли на 5,23% від загальної суми активів, досягнувши 91,5% у 2023 році, порівняно з 86,32% у 2022 році. Найбільш значний ріст було зафіксовано у таких позиціях: запаси та дебіторська заборгованість. Отже, внутрішні зміни в структурі активів свідчать про можливі зміни в стратегії управління ресурсами компанії.

Крім того, на основі Додатку Ж виокремлено зміни у пасивах та власному капіталі підприємства. За період 2022-2023 рр. відбулися суттєві зміни у структурі пасивів ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА». Загальна сума пасивів зросла на 8,15% у порівнянні з минулим роком, становлячи 91,5% у 2023 році від загальної суми активів, порівняно з 86,4% у 2022 році. Власний капітал виявив зменшення на 3,18% від загальної суми пасивів, склавши -1,04% у 2023 році порівняно з 2,17% у 2022 році. Таке зменшення відбулося внаслідок зменшення нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на 3,61%. Довгострокові зобов'язання і

забезпечення зросли на 0,32% у 2023 році в порівнянні з 2022 роком, становлячи 19,8% від загальної суми пасивів. Такі зміни свідчать про необхідність зміни в стратегії фінансового управління, що мають вплив на її фінансовий стан і стійкість.

Фінансова діяльність ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» включає обов'язкове складання та виконання річного та квартального фінансових звітів, а також правила використання отриманих коштів від продажу. Також передбачається утворення цільових фондів за рахунок прибутку, розподіл прибутку згідно з фінансовим планом, та проведення аудиту фінансово-господарської діяльності. Фінансові обов'язки та відповідальність розподілені між головним бухгалтером та керівником підприємства, які забезпечують належне ведення обліку, аналізу та звітності, а також ефективно взаємодіють з контрагентами.

Фінансова діяльність ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» відіграє визначну роль у забезпеченні стабільності та ефективності його функціонування в умовах сучасного ринкового середовища. Слід зазначити, що основні завдання фінансової роботи компанії націлені на забезпечення мобілізації достатніх фінансових ресурсів для підтримки нормального виробничого процесу та розширення виробничих фондів відповідно до установлених планів.

Серед пріоритетних завдань фінансової діяльності ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» важливе місце займає пошук шляхів збільшення прибутку та підвищення рентабельності виробництва. Також воно ретельно дотримується фінансових зобов'язань перед бюджетом, централізованими фондами та іншими установами, що включає як сплату податків і платежів, так і повернення кредитів і сплату відсотків за ними. Крім того, оперативна фінансова робота підприємства передбачає ретельне планування та мобілізацію фінансових ресурсів, необхідних для безперервної господарської діяльності, а також вчасне виконання фінансових зобов'язань перед усіма зацікавленими сторонами. Завдяки аналізу фінансової діяльності та контролю за нею, підприємство забезпечує ефективне управління фінансовими ресурсами та постійне вдосконалення своєї діяльності відповідно до вимог сучасного ринкового середовища.

4 Оцінка фінансового стану ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА»

В рамках дослідження фінансово-економічної діяльності підприємств, вивчення та аналіз бухгалтерського балансу, зокрема його абсолютних показників, є важливою складовою (табл. 4.1). Баланс, як основний звітний документ, надає вичерпну інформацію про фінансове та господарське становище підприємства на конкретну дату. Особливу важливість має аналіз використання основних фондів, рентабельності та ділової активності підприємства. Дані показники відображають ефективність управління ресурсами та загальний фінансовий стан підприємства, що є вирішальним для його успішності на ринку. Такий аналіз є ключовим інструментом для розробки стратегій розвитку та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Таблиця 4.1 - Абсолютні показники балансу ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за 2022-2023 рр.

№ з/п	Назва показника	Порядок (формула) розрахунку	Розрахунок	
			2022	2023
1	Вартість майна підприємства	Ф.1 (ряд. 1300)	200452	217121
2	Дебіторська заборгованість	Ф.1 (ряд. 1135)+(ряд. 1140)+(ряд. 1155)	3108	467
3	Кредиторська заборгованість	Ф.1 (ряд. 1195) - Вартість майна підприємства	169925	198318

Джерело: складено автором

На основі проведених розрахунків було визначено, що зростання вартості майна підприємства з 200452 тис. грн. у 2022 році до 217121 тис. грн. у 2023 році, що свідчить про збільшення обсягів активів підприємства, що відображається у наявності додаткових інвестицій та розширення його діяльності. Спостерігається зниження дебіторської заборгованості з 3108 тис. грн. у 2022 році до 467 тис. грн. у 2023 році. Зменшення цього показника може вказувати на ефективнішу політику управління видачі кредитів або на покращення рівня платоспроможності покупців. Також зафіксовано зростання кредиторської заборгованості з 169925 тис. грн. у 2022 році до 198318 тис. грн. у 2023 році, що вказує на збільшення кількості зобов'язань перед постачальниками або на збільшення строків

кредитних платежів.

В сучасних умовах ефективно управління основними фондами є одним із ключових аспектів успішної діяльності будь-якого підприємства. Аналіз використання основних фондів становить важливу складову фінансового управління та стратегічного планування. Цей аналіз включає в себе оцінку майнового стану, структури та динаміки необоротних активів, а також аналіз власного капіталу, що відображає фінансову стійкість та потенціал підприємства. Основні фонди відіграють важливу роль у забезпеченні виробничих процесів, тому їх ефективне використання є ключовим фактором для досягнення конкурентних переваг та забезпечення стійкості бізнесу. Аналіз використання основних фондів дозволяє виявити потенційні проблеми та можливості для оптимізації виробничих процесів, раціоналізації витрат, а також підвищення продуктивності праці. Отже, перш за все варто проаналізувати майновий стан підприємства. Результати аналізу майнового стану ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» наведено в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2 - Аналіз майнового стану ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Відносне відхилення, темп росту (ТР, %)	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
Майно підприємства	1598302	2263268	3090832	664966	827564	141,60	136,57
Необоротні активи підприємства	67012	117015	173884	50003	56869	174,62	148,60
Частка необоротних активів в активах	0,04	0,05	0,06	0,01	0,00	123,31	108,81
Оборотні активи підприємства	1531290	2146253	2916948	614963	770695	140,16	135,91
Частка оборотних активів в активах	0,96	0,95	0,94	-0,01	0,00	98,98	99,52

Джерело: складено автором

Проаналізувавши майновий стан ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за 2021-2023 рр., Узагальнення результатів горизонтального та вертикального аналізу

необоротних активів зображено в таблиці 4.3.

Проаналізувавши структуру і динаміку необоротних активів, бачимо, що найбільшу частку в структурі необоротних активів займають нематеріальні витрати, проте їх частка з кожним роком зменшується, у 2021 їх частка становила – 56,13%, у 2022 році – 49,63% і в 2023 році – 32,34%. Це пов'язано з тим, що у 2023 році на підприємстві з'явилася довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи, яких не було в минулі роки.

Аналіз майнового стану підприємства є важливою складовою фінансового управління, оскільки відображає загальну картину активів та їх використання. Тому необхідно провести глибокий аналіз фінансового стану підприємства та визначити його тенденції розвитку протягом останнього звітного періоду (табл. 4.3).

Таблиця 4.3- Показники оцінки майнового стану підприємства за 2022-2023 рр. ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА»

№ з/п	Назва показника	Порядок (формула) розрахунку	Розрахунок	
			2021	2022
1	Робочий капітал	Ф.1 (ряд. 1195) - (ряд. 1695)	3335	22576
2	Частка власних оборотних засобів	Ф.1 (ряд. 1100)+(ряд. 1110)+(ряд. 1165)+(ряд.1167)/(ряд. 1195)	0,6405483	0,8076766
3	Коефіцієнт зносу основних засобів	Ф.1 (ряд. 1012)+(ряд. 1011)	1,9756625	0,1504178
4	Коефіцієнт придатності основних засобів	Ф.1 (ряд. 1011-1012)/(ряд. 1011)	-0,975663	0,8495822

Джерело: складено автором

Аналіз показників оцінки майнового стану підприємства ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за 2022-2023 рр. відображає важливі аспекти його фінансової діяльності. Результати свідчать про значні зміни у ключових показниках порівняно з попереднім звітним періодом. Зокрема, робочий капітал зазнав істотного зростання, вказуючи на покращення ліквідності та можливостей погашення поточних зобов'язань. Частка власних оборотних засобів також значно збільшилась, що свідчить про позитивні тенденції у фінансовому стані підприємства. Крім того, спостерігається різке зменшення коефіцієнта зносу основних засобів та зростання коефіцієнта придатності основних засобів, що вказує на покращення їхньої управлінської ефективності та оптимізацію їхнього

використання. Отже, в цілому аналіз свідчить про позитивні тенденції у фінансовому стані ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» та ефективне використання його основних фондів у відповідності з внутрішніми стратегіями та зовнішніми ринковими умовами.

Аналізуючи структуру оборотних активів, слід мати на увазі, що стабільність фінансового стану значною мірою залежить від оптимального розміщення засобів за стадіями процесу кругообігу: постачання, виробництво і збут продукції. Темп росту оборотних активів за аналізований період становила (190,49%), тобто вартість оборотних активів за аналізований період зросла вдвічі. Найбільшу частку в структурі оборотних активів підприємства займають гроші та їх еквіваленти, їх вартість за аналізований період зросла на 49,29%, проте їх частка з кожним роком спадає. У 2021 році вартість грошових коштів становила 1387084 тис. грн. і займала частку 90,58% у структурі оборотних активів. У 2023 році гроші та їх еквіваленти зросли до суми 2070788 тис. грн., проте їх частка зменшилась до 70,99%. Досить велику частку в структурі оборотних активів займає інша поточна дебіторська заборгованість, якщо в 2021 році її частка становила 8,71%, в 2022 році – 9,38%, то у 2023 році їх частка зросла до 28,32% і сягнула суми 826222. Запаси в структурі оборотних активів у 2023 році займають лише 0,07%.

Для наочності аналізу оборотних активів підприємства, використовуючи стовпчикову діаграму, зобразимо графічно їх динаміку на рисунку 4.1.

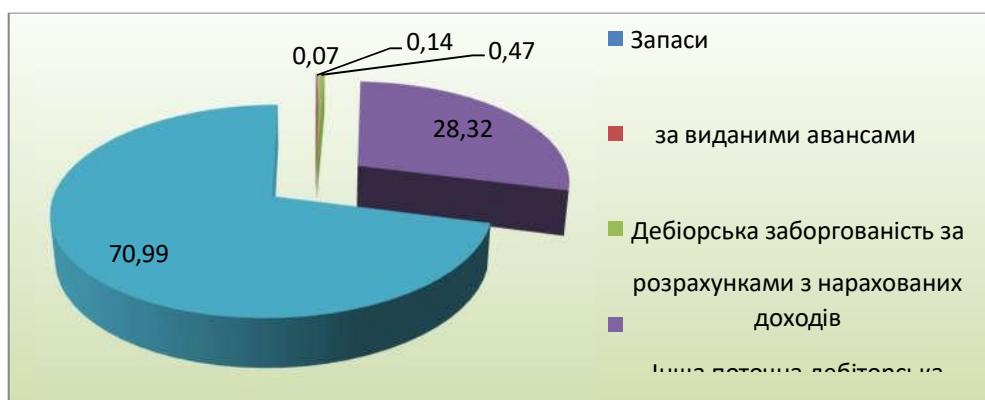

Рисунок 4.1 - Темпи росту оборотних активів за 2021-2023 роки

Джерело: складено автором

У фінансовому аналізі має значення співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, тобто вилученого із обороту грошового капіталу та залученого капіталу в якості джерела фінансування поточних платежів.

Дебіторська заборгованість за 2021-2023 рр. має стрімку динаміку до зростання, темп росту (587,27%). Вартість дебіторської заборгованості у 2021 році становила 143750 тис. грн., у 2022 році – 211412 тис. грн., і в 2023 році зростає до суми 844199 тис. грн. Найбільшу частку в структурі дебіторської заборгованості займає інша поточна дебіторська заборгованість, темп росту якої за аналізований період складає (619,32%). У 2021 році її частка становила – 92,81%. 2022 рік – 95,25% і в 2023 році вже 97,87%.

Узагальнення результатів горизонтального та вертикального аналізу власного капіталу проведено в таблиці 4.4. Провівши структурно-динамічний аналіз власного капіталу спостерігаємо, що він має позитивну динаміку до нарощення, темп росту за аналізований період становить (273,15%). Вартість власного капіталу у 2023 році зростає до суми 1378742 тис. грн. порівняно з 504749 тис. грн. у 2021 році. Найбільшу частку в структурі власного капіталу займає нерозподілений прибуток, темп росту якого становить (285,92%). У 2023 році частка нерозподіленого прибутку становила 97,49% у структурі власного капіталу. Збільшення частки власного капіталу свідчить також про зростання рівня фінансової незалежності підприємства і підвищення його резервного позикового потенціалу.

Таблиця 4.4 - Структурно-динамічний аналіз власного капіталу тис. грн

Показники	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення, %		
	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %	2022/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021
Зареєстрований (пайовий) капітал	17000	3,37	17000	2,27	17000	1,23	100,00	100,00	100,00
Капітал у дооцінках	15	0,00	15	0,00	13	0,00	100,00	86,67	86,67
Резервний Капітал	17652	3,50	17652	2,36	17652	1,28	100,00	100,00	100,00

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	470082	93,13	713923	95,37	1344077	97,49	151,87	188,27	285,92
Всього власний капітал	504749	100,00	748590	100,00	1378742	100,00	148,31	184,18	273,15

Джерело: складено автором

Серед основних чинників, які впливають на зміну власного оборотного капіталу та можуть привести до його дефіциту, можна виділити: систематичну збиткову діяльність підприємства; дорогу матеріально-технічну базу незабезпеченість підприємства оборотними активами; відволікання коштів на покриття дебіторської заборгованості; неефективне використання майна; значні суми непродуктивних витрат та втрат.

Провівши аналіз, спостерігає негативну тенденцію до зростання дебіторської заборгованості, темп росту якої становить (156,09%). У 2023 році вартість дебіторської заборгованості становила 1706915 тис. грн. Майже всі складові кредиторської заборгованості мали динаміку до зростання за аналізований період. Найбільшу частку в структурі кредиторської заборгованості займають інші поточні зобов'язання, у 2023 році їх частка становила 83,45%. Зростання кредиторської заборгованості негативно впливає на діяльність підприємства, тобто підприємство в змозі вчасно погашати свої зобов'язання.

Для наочності аналізу зображено графічно динаміка кредиторської заборгованості підприємства на рисунку 4.2.

Управління кредиторською заборгованістю передбачає використання підприємством найбільш прийнятих для цього форм, обсягів, строків розрахунків з контрагентами.

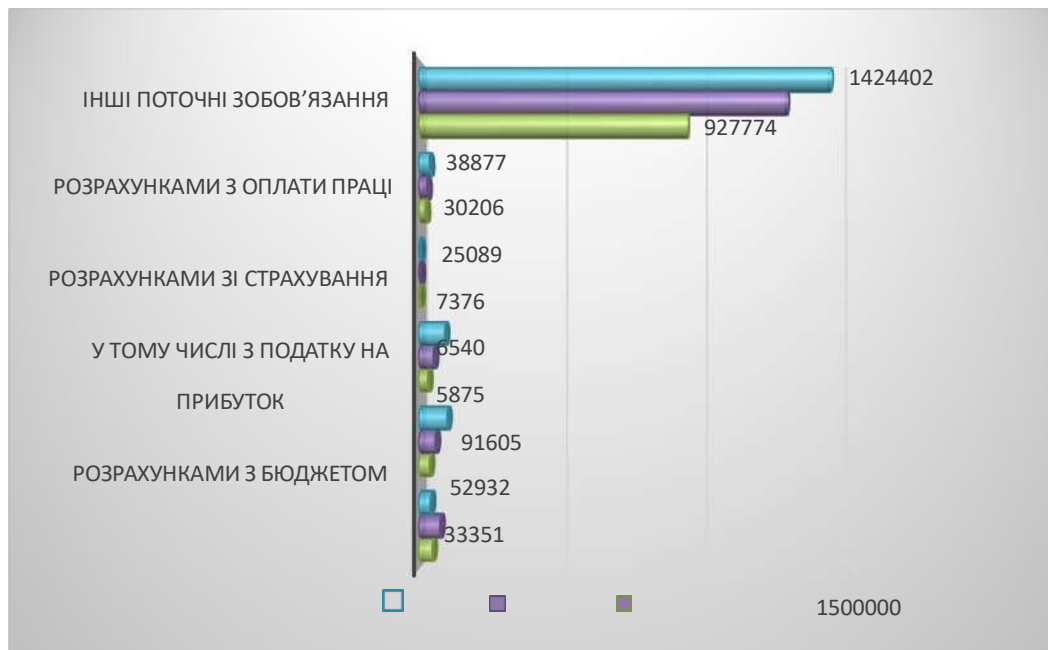

Рисунок 4.2 - Темпи росту кредиторської заборгованості ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за 2021-2023 рр.

Джерело: складено автором

«Рациональний розподіл та скорочення операційних витрат залежить від впровадження у виробництво науково-технічного прогресу, використання вдосконалених наукових методів організації виробництва і праці. Тому основна мета аналізу шляхів зниження операційних витрат полягає у виявленні і мобілізації наявних на підприємстві резервів виробництва з метою систематичного зменшення витрат». В таблиці 4.5 проведено аналіз динаміки і структури операційних витрат ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за економічними елементами.

Таблиця 4.5 - Структурно-динамічний аналіз операційних витрат ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за 2021-2023 роки, тис. грн.

Показники	Роки			Питома вага в структурі, %			Відхилення, %		
	2021 рік	2022 рік	2023 Рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022/2014	2023/2022	2023/2013
Матеріальні витрати	34633	34661	24074	2,18	1,82	1,03	100,08	69,46	69,51
Витрати на оплату праці	805867	727167	1312538	50,65	38,24	56,26	90,23	180,50	162,87
Відрахування на	123618	139981	168451	7,77	7,36	7,22	113,24	120,34	136,27

соц. Заходи									
Амортизація	11361	23434	32129	0,71	1,23	1,38	206,27	137,10	282,80
Інші операційні витрати	615450	976176	795986	38,68	51,34	34,12	158,61	81,54	129,33
Разом витрат	1590929	1901419	2333178	100,00	100,00	100,00	119,52	122,71	146,66

Джерело: складено автором

Матеріальні витрати також мають динаміку до зростання за аналізований період, їх вартість у 2023 році зросла до 2333178 тис. грн. порівняно з 1590929 тис. грн. у 2021 році. Найбільший темп росту за 2021-2023 рр. має амортизація (282,8%). Витрати на оплату праці за аналізований період зросли на 62,87%, відрахування на соціальні заходи збільшились на 36,27%, інші операційні витрати зросли на 29,33%. Лише матеріальні витрати мають динаміку до зменшення за аналізований період, темп росту (69,51%).

Зниження операційних витрат можна досягнути за рахунок економного використання сировини та матеріалів, палива, енергії, ефективнішого використання виробничих потужностей. Це сприятиме зниженню цін на продукцію, покращення використання основних засобів, збільшенню прибутку підприємства і, відповідно, його рентабельності.

Ділова активність підприємства є мірилом ефективності роботи підприємства. Метою даного аналізу є «виявлення чинників, які викликають зміни у величині вкладень коштів, а також можливостей вивільнення коштів із зовнішньоторговельного обігу» [3].

В результаті проведеного дослідження можна зробити висновок, що на підприємстві спостерігається тенденція до підвищення ділової активності.

Як видно з наведених результатів розрахунків за аналізований період з 2021 по 2023 рік, значення і динаміка більшості показників ділової активності оцінюються позитивно. Активи і окремі їх елементи (запаси, дебіторська заборгованість) прискорили свою оборотність.

Основними факторами, що спричинили покращення ділової активності, крім коефіцієнта оборотності власного капіталу, є суттєве підвищення на обсягу чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), темп росту (188,83%) при одночасному меншому темпі росту її собівартості (162,85%).

Негативним чинником є зменшення дебіторської заборгованості і збільшенні кредиторської заборгованості

Аналіз складу та структури фінансових результатів діяльності ТОВ «КФ «Дружківська» наведено в таблиці А.9. Проаналізувавши дану таблицю ми бачимо, що вартість чистого доходу за аналізований період з 2021 року по 2023 рік зросла з 2043578 тис. грн. до 3858804 тис. грн., що в темпі росту становить (188,83%). Відповідно зростає собівартість реалізованої продукції, її вартість зросла з 1133765 тис. грн. у 2021 році до 1846383 тис. грн. у 2023 році, що в темпі росту становить (162,85%), тобто спостерігаємо, що темп росту виробничої собівартості нижчий за темп росту чистого доходу, це позитивна тенденція на підприємстві, так як збільшення виробничої собівартості продукції призводить до зменшення частини прибутку.

Слід зазначити, що систематичний аналіз та оцінка ділової активності є важливими аспектами для будь-якого підприємства, оскільки вони відображають ефективність його операційної діяльності та можливості генерації прибутку. У цьому контексті проведення аналізу ділової активності підприємства за останній звітний період має велике значення для розуміння його фінансового стану та перспектив розвитку (табл. 4.6).

Таблиця 4.6 - Аналіз ділової активності ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за 2022-2023 рр.

№ з/п	Назва показника	Порядок (формула) розрахунку	Розрахунок	
			2021	2022
1	Коефіцієнт оборотності активів (Коа)	Ф.2 (ряд. 2350) / Ф.1 (ряд. 1300)	3,1269331	0
2	Тривалість одного обороту активів (Та), дні	Кількість днів у періоді / Коа	0,0085669	0
3	Коефіцієнт оборотності необоротних активів (КОНа)	Ф.2 (ряд. 2350) / Ф.1 (ряд. 1095)	22,860061	0
4	Тривалість одного обороту необоротних активів (Тна), дні	Кількість днів у періоді / Кона	15,966712	-
5	Коефіцієнт оборотності оборотних активів (Кооа)	Ф.2 (ряд. 2350) / Ф.1 (ряд. 1195)	3,6224304	0
6	Тривалість 1-го обороту оборотних активів (Тоа), дні	Кількість днів у періоді / Кооа	100,76108	-
7	Коефіцієнт оборотності	Ф.2 (ряд. 2050) / Ф.1	0,3412871	0,8663814

	запасів (Коз)	(ряд. 1100)		
8	Тривалість одного обороту запасів (Тз), дні	Кількість днів у періоді / Коз	1069,4807	421,29251
9	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (Кодз)	Ф.2 (ряд. 2350) / Ф.1 (ряд. 1140)	-	-
10	Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості (Тдз), дні	Кількість днів у періоді / Кодз	-	-
11	Коефіцієнт оборотності власного капіталу (Ковк)	Ф.2 (ряд. 2350) / Ф.1 (ряд. 1495)	-73,67238	0
12	Тривалість одного обороту власного капіталу (Твк), дні	Кількість днів у періоді / Ковк	-4,954367	-
13	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (Кокз)	Ф.2 (ряд. 2050) / ПКкр	29,933515	103,44697
14	Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості (Ткз), дні	Кількість днів у періоді / Кокз	12,19369	3,5283779

Джерело: складено автором

Аналіз ділової активності ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за 2022-2023 рр. значна частина показників ділової активності, таких як коефіцієнт оборотності активів, оборотності необоротних та оборотних активів, демонструє нульові або неприйнятні значення, що свідчить про можливі проблеми у використанні ресурсів підприємства та його ефективності. Зокрема, коефіцієнт оборотності запасів та кредиторської заборгованості показують значний ріст, що вказує на затримки в обігу товарів та послуг. Однак, деякі показники, такі як частка власних оборотних засобів, підвищилися, що свідчить про збільшення фінансової стабільності підприємства. Разом із тим, показники тривалості обороту активів, запасів та кредиторської заборгованості показують певну неоднорідність в управлінських процесах підприємства, що вимагає окремої уваги з боку керівництва для забезпечення стабільності та ефективності діяльності.

Достатність забезпеченості підприємства власними та залученими фінансовими ресурсами зумовлює його здатність здійснювати ефективну господарську діяльність та розраховуватися за своїми зобов'язаннями. Зовнішнім проявом фінансової стійкості є ліквідність та платоспроможність. Тому аналіз фінансової стійкості (платоспроможності) підприємства ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за попередній звітний період наведено у таблиці 4.7.

Таблиця 4.7 - Аналіз фінансової стійкості (платоспроможності)
 підприємства ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за 2022-2023 рр.

№ з/п	Назва показника	Порядок (формула) розрахунку	Розрахунок	
			2021	2022
1	Коефіцієнт автономії	$\Phi.1$ (ряд. 1495)/(ряд. 1300)	-0,04218	-0,010418
2	Коефіцієнт фінансової залежності	$\Phi.1$ (ряд. 1300)/(ряд. 1495)	-23,7081	-95,9863
3	Коефіцієнт фінансового ризику	ПКксп / $\Phi.1$ (ряд. 1495)	-14,92525	-59,44562
4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\Phi.1$ (ряд. 1195) / (ряд. 1495)	-20,46517	-87,88019
5	Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	ПКксп + $\Phi.1$ (ряд. 1495)/(ряд. 1095)	0,6804367	0,6650602
6	Коефіцієнт довгострокового залучення коштів	$\Phi.1$ (ряд. 1500)+(ряд. 1515)/(ряд. 1095)	0,0048507	0
7	Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	$\Phi.1$ (ряд. 1495)/(ряд. 1500)+(ряд. 1515)	-63,57143	-

Джерело: складено автором

Ліквідність підприємства, сутність якої проявляється у можливості підприємства у будь-який момент розрахуватися зі своїми зобов'язаннями (пасивам) за рахунок майна (активів), яке є на балансі, становить одну із необхідних умов забезпечення платоспроможності [16].

Ліквідність суб'єкта господарювання розкриває свій зміст в тому, як швидко підприємство може продати свої активи, отримати грошові кошти і погасити свої борги – заборгованості перед постачальниками, перед банком з повернення кредитів, перед бюджетом та позабюджетними централізованими фондами зі сплати податків та платежів, перед робітниками з виплати заробітної плати та інше. Поняття платоспроможності та ліквідності підприємства є схожими, проте не тотожними, але від ступеня ліквідності залежить платоспроможність, що робить ліквідність ширшим поняттям.

Мета аналізу ліквідності та платоспроможності полягає не тільки в тому, щоб оцінити ліквідність підприємства, його активів і джерел їх формування, а й у тому, щоб на цій основі розробити заходи, спрямовані на поліпшення цих фінансово-економічних показників. «Аналіз ліквідності балансу підприємства якраз дозволяє виявити найважливіші аспекти і слабкі позиції в діяльності

суб'єкта господарювання та показує, за якими напрямками потрібно проводити таку роботу, аби домогтись поліпшення фінансового стану підприємства. Платоспроможність та ліквідність є одними з найважливіших характеристик господарюючого суб'єкта, які завжди прагнуть оцінити партнери по бізнесу, а також наявні та потенційні кредитори підприємства.

Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів з активу, згрупованих за рівнем їхньої ліквідності, із зобов'язаннями за пасивом, об'єднаними за строками їх погашення і в порядку зростання цих строків.

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «КФ «Дружківська» за 2022- 2023 рр. найзручніше здійснювати на основі розрахункової таблиці 4.8.

Таблиця 4.8 - Розрахунок ліквідності балансу ТОВ «КФ «Дружківська» за 2022-2023 рр.

Актив	Код рядка	Період		Пасив	Код рядка	Період		Платіжний надлишок або недостача	
		2022	2023			2022	2023	Період	
								2022	2023
1. Найбільш ліквідні активи (А1)	1165	1884240	2070788	1. Негайні пасиви(П1)	1660-1690	1330063	1505671	554177	565117
2. Активи, що швидко реалізуються (А2)	1125-1155	211412	844199	2. Короткострокові пасиви (П2)	1600-1630	233492	292775	-22080	551424
3. Активи, що реалізуються повільно (А3)	1100	1601	1961	3. Довгострокові пасиви (П3)	1595	4055	5175	-2454	-3214
4. Активи, що важко реалізуються (А4)	1095	117015	173884	4. Постійні пасиви(П4)	1495	748590	1378742	-631575	1204858
Баланс	1195	2263268	3090832	Баланс	1900	2263268	3090832		

Джерело: складено автором

Аналізуючи показники ліквідності балансу ТОВ «КФ «Дружківська», що відображено у таблиці А.6, приходимо до висновків. Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує достатність обігових коштів для погашення боргів протягом року. У ТОВ «КФ «Дружківська» у 2021 році коефіцієнт поточної

ліквідності становив 1,4 пункти, в 2022 році – 1,42, і в 2023 році 1,71, тобто спостерігаємо динаміку до зростання цього показника, також показник знаходиться в межах вище нормативного значення, що характеризується позитивно, що означає, що підприємство вчасно погашає свої поточні зобов'язання оборотними активами. Відповідно на кожну гривню поточних зобов'язань у 2023 році припадало 1,71 грн. оборотних активів.

Щодо коефіцієнта швидкої ліквідності, то він показує скільки одиниць найбільш ліквідних активів припадає на одиницю термінових боргів. Значення даного коефіцієнта також має динаміку до зростання і знаходиться в межах вище нормативного за весь аналізований період. Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує готовність підприємства негайно ліквідувати короткострокову заборгованість. На ТОВ «КФ «Дружківська» цей коефіцієнт знаходиться в межах вище нормативного значення, що характеризується позитивно.

Крім того, аналіз показників ліквідності підприємства відіграє важливу роль у оцінці фінансового стану та готовності підприємства до зустрічі потенційних фінансових викликів. Аналіз цих показників дозволяє зрозуміти, наскільки ефективно підприємство може забезпечити своєчасне виконання фінансових зобов'язань та оптимальне управління своїми ресурсами (табл. 4.9).

Таблиця 4.9 - Показники ліквідності підприємства за 2022-2023 рр.

№ з/п	Назва показника	Порядок (формула) розрахунку	Розрахунок	
			2021	2022
1	Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	Ф.1 (ряд. 1195) / ПКкр	1,3711775	1,4783291
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшл)	Ф.1 (ряд. 1165)+(ряд. 1135)+(ряд. 1140)+(ряд. 1155) / ПКкр	0,0252629	0,003473
3	Коефіцієнт абс. ліквідності (Кал)	Ф.1 (ряд. 1165) / ПКкр	0,0006339	0
4	Власні оборотні кошти (ВОК)	Ф.1 (ряд. 1165)+(ряд. 1135)+(ряд. 1140)+(ряд. 1155)	3188	467
5	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами (Квок)	ВОК / ПКкр	0,0252629	0,003473
6	Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами (Кзвок)	Ф.1 (ряд. 1165)+(ряд. 1135)+(ряд. 1140)+(ряд. 1155)+(ряд. 1190)	0,0288035	0,0029087

7	Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів (Кманвок)	ВОК / Ф.1 (ряд. 1100)+(ряд. 1170)	0,0511291	0,0122152
8	Коефіцієнт покриття запасів (Кпокр.зап)	ВОК / Ф.1 (ряд. 1195)+(ряд. 1100)	1,1401505	0,8375126
9	Короткостроковий позичковий капітал (ПКкр)	ВОК / Ф.1 (ряд. 1100)	126193	134466

Джерело: складено автором

За результатами проведених розрахунків показників ліквідності ТОВ «КФ «Дружківська» за період 2022-2023 рр. дозволяє здійснити глибокий аналіз його фінансового стану та визначити його здатність вчасно виконувати фінансові зобов'язання. Коефіцієнт поточної ліквідності показує, що підприємство має достатні оборотні активи для покриття поточних зобов'язань протягом всього аналізованого періоду. Однак зниження коефіцієнта абсолютної ліквідності та коефіцієнта швидкої ліквідності у 2023 році вказує на труднощі у виробничій діяльності підприємства. Коефіцієнти забезпеченості власними оборотними коштами та забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами також показують певне зниження у 2023 році, що може бути ознакою погіршення фінансового стану підприємства. Крім того, коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів зазнав значного зниження, що може вказувати на обмежену здатність підприємства до маневрування з власними оборотними коштами для покриття поточних зобов'язань. У зв'язку з цим, важливо, щоб підприємство уважно вивчало та аналізувало ці показники з метою вжиття необхідних заходів для поліпшення свого фінансового стану та забезпечення стійкості у майбутньому.

5. Обґрунтування напрямів покращення фінансового стану та перспектив економічного розвитку ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА»

В умовах постійних змін на ринку та викликів, що виникають у сучасному бізнесі, питання ефективного управління фінансовим станом підприємств стає надзвичайно актуальним. Основним завданням будь-якої компанії є не лише забезпечення стабільності та ліквідності, але й досягнення постійного росту та розвитку. Тому вивчення основних напрямків покращення фінансового стану підприємства та визначення перспектив його подальшого розвитку є важливим завданням для керівництва та фахівців у сфері управління. У даному контексті важливо розглянути шляхи оптимізації фінансових процесів, вдосконалення стратегій управління ресурсами, а також інноваційні підходи до управління ризиками та збільшення конкурентоспроможності підприємства.

Зазначимо, що головною метою управління фінансовим станом суб'єкта господарювання є покращення ефективності фінансово-господарської діяльності та найпродуктивніше використання його потенціалу задля максимізації вартості підприємства та пришвидшення темпів розвитку. Для виконання даної мети на ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» мають бути поставлені такі завдання:

1. формування достатнього обсягу фінансових ресурсів;
2. оптимізація структури активів та структури капіталу;
3. збільшення ефективності використання фінансових ресурсів;
4. оптимізація /збалансованість грошових потоків;
5. прискорення оборотності оборотних активів;
6. досягнення фінансової стійкості та платоспроможності;
7. мінімізація рівня фінансових ризиків;
8. максимізація прибутковості. [3].

Етапи процесу управління фінансовим станом ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» представлені на рисунку 5.1.

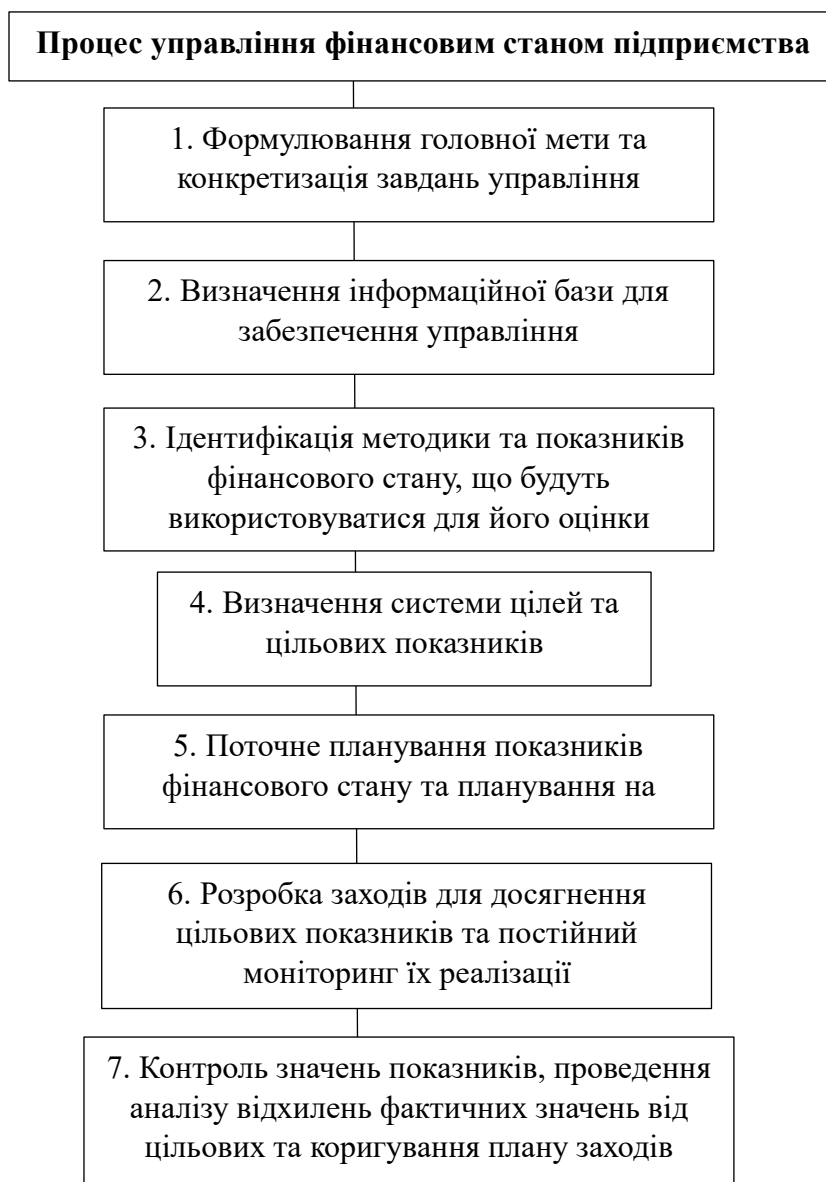

Рисунок 5.1 - Етапи управління фінансовим станом ТОВ «КФ
«ДРУЖКІВСЬКА»

Джерело: складено автором

У сучасних умовах, зумовлених ринковими умовами та впливом зовнішніх факторів, зокрема пандемія та повномасштабне вторгнення росії на територію України, підприємства, включно з ТОВ «КФ «Дружківська», стикаються зі значними загрозами банкрутства та припиненням своєї діяльності. Дані виклики породжують низку складнощів у функціонуванні підприємств. Дефіцит ресурсів, непередбачувані зміни на ринку, спад попиту на товари та послуги, зростання вартості ресурсів та інфляція - всі ці чинники можуть викликати тиск на

фінансову стійкість підприємства. У зв'язку з цим для ТОВ «КФ «Дружківська» відкривається необхідність ретельного розгляду заходів, спрямованих на збереження фінансової незалежності та запобігання можливого банкрутству. Важливо розробити стратегію, яка урахуватиме конкретні виклики, що впливають на підприємство, та забезпечить ефективне управління ресурсами та ризиками. Проведення факторного аналізу коефіцієнта фінансової незалежності ПП ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» відображено в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 - Факторний аналіз коефіцієнта фінансової незалежності за допомогою прийому ланцюгових підстановок

Підстановка	Власний капітал X1	Вартість майна X2	Методика розрахунку	Розмір впливу Факторів	Характер впливу
«0»	748590	2263268	$748590/2263268=0,33$	-	-
«1»	1378742	2263268	$1378742/2263268=0,61$	$0,61-0,33=0,28$	позитивно
«2»	1378742	3090832	$1378742/3090832=0,45$	$0,45-0,61=-0,16$	негативно
Загальний вплив факторів				$0,28+(-0,16)=0,12$	позитивно

Джерело: складено автором

Під час проведення факторного аналізу можна зробити висновок, що у зв'язку із зростанням власного капіталу на суму 630152 тис. грн., при першій підстановці ми отримали позитивну зміну на 0,28 пункти. У зв'язку з тим, що вартість майна також значно зросла, при другій підстановці ми отримали негативну зміну на 0,16 пункти. Проте, що темп росту вартості власного капіталу (184,18%) значно вищий за темп росту майна підприємства (136,57%) сумарно ми отримали позитивну зміну на 0,12 пунктів.

Оцінюючи фінансову діяльність ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» досить важливо оцінити ризики його економічної діяльності. Створивши систему управління ризиками, товариство буде мати можливість ідентифікувати наявні ризики, визначити рівень небезпеки та застосовуючи певні методи і техніку управління ризиками зменшити їх негативний вплив на фінансово-господарську діяльність підприємства. Два найпоширеніших метода розрахунку ризиків загрози банкрутства це методи за моделлю Альтмана та Моделю Таффлера.

«За моделлю Альтмана:

$$Z = 3,107 * X_1 + 0,995 * X_2 + 0,420 * X_3 + 0,847 * X_4 + 0,717 * X_5, \quad (3.1)$$

де: « X_1 – відношення прибутку до сплати відсотків та податків до загальної суми активів, яке можна інтерпретувати як міру доходності підприємства;

X_2 – відношення виручки від реалізації до загальної вартості активів, що можна інтерпретувати як коефіцієнт оборотності активів;

X_3 – відношення власного капіталу до позичкового капіталу;

X_4 – відношення нерозподіленого прибутку до загальної суми активів;

X_5 – це відношення суми власного оборотного капіталу до загальної суми активів, що може бути інтерпретоване як міра ліквідності підприємства».

Загроза банкрутства оцінюється як висока, якщо розрахункове значення показника Z для підприємства менше, ніж 1,23.

Модель Таффлера передбачає обчислення показника T за такою формулою:

$$T = 0,53 * X_1 + 0,13 * X_2 + 0,18 * X_3 + 0,6 * X_4, \quad (3.2)$$

«де X_1 – відношення прибутку від реалізації до короткострокових зобов'язань;

X_2 – відношення оборотних активів до загальної суми зобов'язань;

X_3 – відношення короткострокових зобов'язань до загальної суми активів;

X_4 – відношення виручки від реалізації до загальної суми активів».

Мінімальне критеріальне значення показника T становить на рівні 0,2.

Відповідно, якщо розрахункове значення показника T менше ніж 0,2, то загроза банкрутства оцінюється як висока. В іншому випадку фінансовий стан можна вважати стійким, якщо значення показника T більше 0,3.

Розрахунок показників ризику банкрутства на підприємстві зображено в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2 - Показники оцінки ризику банкрутства ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за моделлю Альтмана і Таффлера

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Темп росту (ТР, %)	
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022

За моделлю Альтмана							
X1	0,37	0,40	0,53	0,03	0,13	107,43	133,85
X2	1,28	1,17	1,25	-0,11	0,08	91,31	106,94
X3	0,46	0,49	0,81	0,03	0,31	107,07	162,94
X4	0,29	0,32	0,43	0,02	0,12	107,25	137,86
X5	0,96	0,95	0,94	-0,01	0,00	98,98	99,52
Оцінка ризику Z	3,55	3,55	4,27	0,00	0,73	99,98	120,45
Модель Таффлера							
X1	1,87	1,75	2,26	-0,12	0,51	93,60	129,24
X2	1,40	1,42	1,70	0,02	0,29	101,19	120,24
X3	0,68	0,67	0,55	-0,02	-0,12	97,55	82,74
X4	1,28	1,17	1,25	-0,11	0,08	91,31	106,94
Оцінка ризику T	2,06	1,93	2,27	-0,13	0,34	93,66	117,40

Джерело: складено автором

Як видно з обчислення ризиків за моделлю Альтмана у 2023 році ($Z = 4,27$) і за моделлю Таффлера ($T = 2,27$) підприємство є стійким (ризик втрат практично рівний нулю), тому запровадження заходів з підвищення прибутку тільки збільшить дохід підприємства і жодної загрози не несе. Але негативною ситуацією є те, що ці показники кожного року мають тенденцію до зменшення. Тому підприємству потрібно зменшувати свої витрати і оптимізувати зростання прибутку.

На рисунку 5.2. зображено графічно динаміка оцінки ризиків ТОВ «ДРУЖКІВСЬКА» за аналізований період.

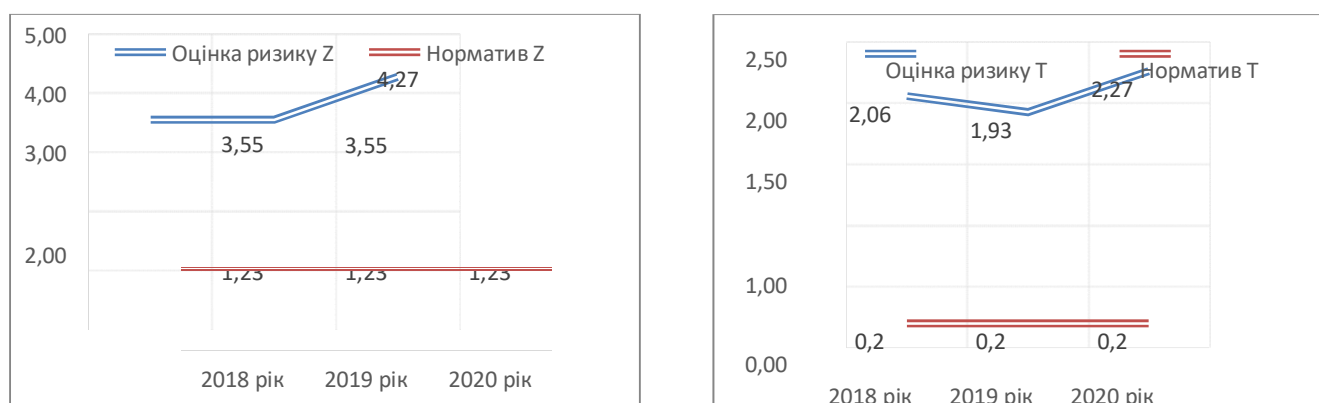

Рисунок 5.2 - Динаміка оцінки ризику банкрутства підприємства за моделлю Альтмана і Таффлера за 2021-2023 рр.

Джерело: складено автором

Для зниження ризику банкрутства ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» важливо

вжити відповідних заходів, що наведено у таблиці 5.3.

Таблиця 5.3 - Основні напрямки покращання фінансового стану ТОВ «КФ
«ДРУЖКІВСЬКА»

Назва заходу	Характеристика
Оптимізація витрат	Провести детальний аналіз витрат підприємства та ідентифікувати області, де можливі зменшення витрат без шкоди для продуктивності або якості продукції.
Розширення ринків збуту	Розглянути можливості розширення ринків збуту через пошук нових клієнтів або розвиток існуючих ринків.
Удосконалення кредитної політики	Вдосконалити політику кредитування, звертаючи увагу на зменшення кредитних ризиків та вчасне стягнення боргів.
Диверсифікація продукції	Розглянути можливості виробництва нових товарів або послуг, що може допомогти розширити ринок та зменшити залежність від одного виду продукції.
Управління запасами	Впровадити ефективну систему управління запасами для зменшення надлишковості та мінімізації втрат.
Стимулювання інновацій	Підтримати стимулювання інновацій та впровадження нових технологій, що може допомогти збільшити конкурентоспроможність підприємства.

Таким чином, для ефективного зниження ризиків взаємовідносин підприємства управління повинно передбачати такі дії: планування заходів зі зниження рівня ризиків взаємовідносин і впливу на ризикоутворюючі фактори чи адаптації під них; організацію взаємодії між різними структурними підрозділами підприємства та суб'єктами зовнішнього середовища щодо зниження ризиків; регулювання взаємовідносин для корегування рівня ризику та напряму і сили впливу на нього внутрішніх і зовнішніх факторів; аналіз ризику взаємовідносин, причин його виникнення і наслідків настання ризикових подій; мотивування суб'єктів внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства до дій щодо зниження рівня ризику взаємовідносин; контроль за вчасністю та оптимальністю здійснення заходів зі зниження ризиків [22] тощо.

ВИСНОВКИ

Компанія «ДРУЖКІВСЬКА» стрімко розвивається, має стабільно високий дохід, посідає провідне місце на ринку України у своєму сегменті.

Можна зробити висновок, що у зв'язку із індивідуалізацією підходів до бачення фінансового стану підприємства, на сьогодні, єдиної думки щодо трактування відповідного поняття не існує. Думки вчених мають як свої спільні так і свої відмінні риси. В результаті систематизації підходів до трактування поняття «фінансовий стан підприємства» дійшли висновку, що фінансовий стан підприємства це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення використання фінансових ресурсів.

В процесі написання дипломної роботи ми виділили п'ять основних методів аналізу фінансового стану підприємства, їх переваги і недоліки. Найбільш ефективними є коефіцієнтний, комплексний та інтегральний методи. До недоліків цих методів відносять відсутність нормативних значень. Більш швидкими методами оцінки є безбитковий та рівноважний методи. До недоліків цих методів відносять неврахування конкурентоспроможності, ділової активності, кредитоспроможності. Зазначимо, що для багатьох суб'єктів ринку необхідна якісна та кількісна інформація про діяльність контрагентів й аналіз фінансового стану підприємства дає таку інформацію.

Найбільш об'ємними методами аналізу, які охоплюють всі сфери діяльності ТОВ є коефіцієнтний або комплексний методи. Ці методи надають інформацію яку можливо використовувати при обґрунтуванні управлінських рішень.

Серед пріоритетних завдань фінансової діяльності ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» важливе місце займає пошук шляхів збільшення прибутку та підвищення рентабельності виробництва. Завдяки аналізу фінансової діяльності та контролю за нею, підприємство забезпечує ефективне управління фінансовими ресурсами та постійне вдосконалення своєї діяльності відповідно до вимог сучасного ринкового середовища.

В сучасних умовах ефективно управління основними фондами є одним із ключових аспектів успішної діяльності будь-якого підприємства. Аналіз використання основних фондів становить важливу складову фінансового управління та стратегічного планування. Цей аналіз включає в себе оцінку майнового стану, структури та динаміки необоротних активів, а також аналіз власного капіталу, що відображає фінансову стійкість та потенціал підприємства.

Проведений аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» показав, що підприємство відноситься до підприємств, фінансовий стан яких можна охарактеризувати як стійкий. Проте, у ході аналізу спостерігається негативна тенденція до зростання дебіторської заборгованості. Кредиторська заборгованість має динаміку до зростання за аналізований період.

Найбільшу частку в структурі кредиторської заборгованості займають інші поточні зобов'язання, у 2023 році їх частка становила 83,45%. Зростання кредиторської заборгованості негативно впливає на діяльність підприємства, тобто підприємство в змозі вчасно погашати свої зобов'язання. «Впровадження запропонованих заходів економічного й організаційного характеру дасть змогу вирішити існуючі на підприємстві проблеми на шляху підвищення ефективності використання дебіторської та кредиторської заборгованості. Дослідження тенденцій, своєчасне виявлення причин протиріч і диспропорцій у формуванні дебіторської та кредиторської заборгованості дозволяє підприємству з'ясувати власні можливості для запобігання погіршенню фінансового стану».

За аналізований період з 2021 по 2023 рік, значення і динаміка більшості показників ділової активності оцінюються позитивно. Активи і окремі їх елементи (запаси, дебіторська заборгованість) прискорили свою оборотність.

Також, основним завданням будь-якої компанії є не лише забезпечення стабільності та ліквідності, але й досягнення постійного росту та розвитку. Тому вивчення основних напрямків покращання фінансового стану підприємства та визначення перспектив його подальшого розвитку є важливим завданням для керівництва та фахівців у сфері управління. Дефіцит ресурсів, непередбачувані зміни на ринку, спад попиту на товари та послуги, зростання вартості ресурсів та інфляція - всі ці чинники можуть викликати тиск на фінансову стійкість

підприємства.

Як видно з обчислення ризиків за моделлю Альтмана у 2023 році і за моделлю Таффлера підприємство є стійким (ризик втрат практично рівний нулю), тому запровадження заходів з підвищення прибутку тільки збільшить дохід підприємства і жодної загрози не несе. Але негативною ситуацією є те, що ці показники кожного року мають тенденцію до зменшення. Тому підприємству потрібно зменшувати свої витрати і оптимізувати зростання прибутку.

Для зниження ризику банкрутства ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» важливо вжити відповідних заходів: провести оптимізацію витрат, розширити ринки збуту, удосконалити кредитну політику, розглянути можливості виробництва нових товарів або послуг, стимулювати інновації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 № 49/121 URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>.
2. Анісімова Л. А. Шевченківська весна 2021. Економіка. На шляху до сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. *Інтерсервіс*. 2021. С. 334.
3. Голов С. Ф. Управлінський облік. *ЦНЛ*. 2022. С. 20-25.
4. Гриценко Т. В., Бровко Л. І. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовим станом підприємства в сучасних умовах. *Молодий вчений*. 2021. № 9. С. 465-469.
5. Дяченко К. С., Хорєва А. Ю. Методичні підходи до оцінювання фінансово-майнового стану бізнес-структури. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. С. 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.91>
6. Єпіфанова І. Ю., Гуменюк В. С. Методика оцінювання прибутковості підприємства. Мукачівський державний університет. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 251-254.
7. Жихор О. Б., Більська О. В., Медведєв Д. О., Попов А. О. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості банківської системи. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 2(201). С. 32-36. http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_2_7
8. Іщенко Н. А. Управління фінансовим станом підприємства та напрямки його удосконалення. *Економіка і фінанси*. 2015. № 1. С. 56-61.
9. Кіндрацька Г. І. Оцінювання платоспроможності українських підприємств: проблемні аспекти типових методик. Економічний часопис *Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки*. 2019. № 3(19). С. 133-143. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2019-03-1%2033%20-1%2043>
10. Ключник О. С., Кондратюк О. В. Вдосконалення комплексної оцінки фінансового стану підприємства. *Науковий вісник Рівненського інституту ВНЗ*

«Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». 2010. № 1. С. 120-127.

11. Книшек О. О., Тарасенко Ю. О. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. *Економічний простір*. 2018. №139. С. 171-181. DOI: <https://doi.org/10.30838/P.ES.2224.271018.171.282>

12. Ковтуненко К. В., Шацкова Л. П. Економічне оцінювання інноваційної діяльності промислового підприємства: своєчасність процесу та достовірність результату: монографія. *Бондаренко М.О.* 2015. С. 202-222.

13. Ковтуненко Ю. В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2016. № 8(2). С. 40-41.

14. Колосівська О., Радинський С. Методичні підходи до оцінювання показників майнового стану підприємства. Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. *ТНТУ ім. І. Пулюя*. 2016. С. 80-82.

15. Ліснічук О. А., Нестерчук Т. А. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства. Мукачівський державний університет. *Економіка і суспільство*. 2018. № 18. С. 454-461. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-63>

16. Мамонтова Н. А., Іщук О. С. Взаємозв'язок коефіцієнтів ліквідності та модель їх оптимізації. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2016. № 3(31). С. 37-41.

17. Мельник Т. А. Лобач К. В. Методи визначення платоспроможності підприємства. *Наукові записки ЦНТУ*. 2017. № 21. С. 3-15.

18. Мулик Т. О., Федоришина Л. І. Організація аналітичної роботи в сільськогосподарських підприємствах. *Центр учбової літератури*. 2023. С. 236.

19. Підхомний О. М. Діагностика фінансового стану підприємства. *Економічні науки*. 2017. № 23. С. 234-237.

20. Пластун Н. І. Фінансовий облік. *НМЦ «Укоопосвіта»*. 2023. С. 122.

21. Товариство з обмеженою відповідальністю «Кондитерська Фабрика «ДРУЖКІВСЬКА». *Clarity Project*. 2023. <https://clarity->

project.info/edr/37251934/finances?year=2020&_cf_chl_rt_tk=VrwwVLKTvj5zA_dZ_q2pQbBv.KcWmzyxkKnVBa_8OJw8-1714335933-0.0.1.1-1365

22. Чемчикаленко Р. А., Сукрушева Г. О., Ткаченко А. Ю. Теоретичні основи управління фінансовим станом підприємства. *Гроші, фінанси і кредит*. 2022. С. 350-354.

23. Чумаченко М. Г. Економічний аналіз: підручник. *КНЕУ*. 2016. С. 556.

ДОДАТОК А

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

Автор	Визначення
О.М. Підхромний	Фінансовий аналіз - це методологічний інструмент для виявлення, оцінки та прогнозу фінансових результатів діяльності підприємства на основі аналізу його фінансової звітності.
О.Я. Базилінська	Фінансовий аналіз - це процес систематичного розгляду та оцінки фінансових засобів, структури та продуктивності підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень.
А.О. Азарова	Фінансовий аналіз - це аналітичний процес, який включає в себе збір, аналіз та інтерпретацію фінансової інформації з метою виявлення та оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємства.
Н.А. Іщенко	Фінансовий аналіз - це інструмент, який дозволяє виявити та оцінити фінансові ризики та можливості підприємства, а також зробити прогноз щодо його майбутньої фінансової діяльності.
І.Б. Олексів, Р.В. Фещур	Фінансовий аналіз - це комплексний аналітичний метод, спрямований на вивчення та оцінку фінансової діяльності підприємства з метою виявлення його сильних та слабких сторін, а також можливостей для покращення.

ДОДАТОК Б

АЛГОРИТМ РОЗРАХУНКУ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

Показники	Порядок розрахунку показників	Нормативне значення
Коефіцієнт фінансової автономії	$K_{\text{фа}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Підсумок по балансу}}$	>0,5 (збільшення)
Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{\text{фз}} = \frac{\text{Підсумок по балансу}}{\text{Власний капітал}}$	>0,2 (збільшення)
Коефіцієнт фінансового ризику	$K_{\text{фр}} = \frac{\text{Позиковий капітал}}{\text{Власний капітал}}$	>0,5 (зменшення)
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$K_{\text{мвк}} = \frac{\text{Робочий капітал}}{\text{Власний капітал}}$	>0,5 (збільшення)
Коефіцієнт покриття відсотків	$K_{\text{пв}} = \frac{\text{Прибуток до оподатк.} + \text{Витрати на сплату відсотків}}{\text{Витрати на сплату відсотків}}$	>1
Коефіцієнт покриття запасів	$K_{\text{фр}} = \frac{\text{Робочий капітал}}{\text{Суми запасів}}$	>0,6-0,8 (збільшення)

Джерело: складено автором на основі [16].

ДОДАТОК В

АЛГОРИТМ РОЗРАХУНКУ ПОКАЗНИКІВ ЛІКВІДНОСТІ

Показник	Формула розрахунку за даними балансу (звіту про фінансовий стан)
Показники ліквідності підприємства	
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	$\Phi.1$ (ряд. 1195) / ПКкр
Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшл)	$\Phi.1$ (ряд. 1165)+(ряд. 1135)+(ряд. 1140)+(ряд. 1155) / ПКкр
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	$\Phi.1$ (ряд. 1165) / ПКкр
Власні оборотні кошти (ВОК)	$\Phi.1$ (ряд. 1165)+(ряд. 1135)+(ряд. 1140)+(ряд. 1155)
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами (Квок)	ВОК / ПКкр
Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами (Кзвок)	$\Phi.1$ (ряд. 1165)+(ряд. 1135)+(ряд. 1140)+(ряд. 1155)+(ряд. 1190)
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів (Кманвок)	ВОК / $\Phi.1$ (ряд. 1100)+(ряд. 1170)
Коефіцієнт покриття запасів (Кпокр.зап)	ВОК / $\Phi.1$ (ряд. 1195)+(ряд. 1100)
Короткостроковий позичковий капітал (ПКкр)	ВОК / $\Phi.1$ (ряд. 1100)
Показники платоспроможності підприємства	
Коефіцієнт покриття (\square_{\square} Кпокр)	\square_{\square} Кпокр = $\frac{\square}{\square}$ р. 1195р. 1695
Коефіцієнт платоспроможності (автономії) (\square_{\square} Кплат)	\square_{\square} Кплат = $\frac{\square}{\square}$ р. 1495р. 1900
Коефіцієнт фінансування (\square_{\square} Кфін)	\square_{\square} Кфін = $\frac{\square}{\square}$ р. 1595 + р. 1695р. 1495

ДОДАТОК Г

АЛГОРИТМ РОЗРАХУНКУ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ

Показники	Порядок розрахунку показників
Коефіцієнт оборотності активів	$Ko_a = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина активів}}$
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$Ko_{o.a} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина оборотних активів}}$
Коефіцієнт оборотності запасів	$Ko_z = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина запасів і витрат}}$
Оборотність запасів	$O_z = \frac{T}{Ko_z}$
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$Ko_{дз} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина дебіторської заборгованості}}$
Оборотність дебіторської заборгованості	$O_{дз} = \frac{T}{Ko_{дз}}$
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$Ko_{кз} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина кредиторської заборгованості}}$
Оборотність кредиторської заборгованості	$O_{кз} = \frac{T}{Ko_{кз}}$
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$Ko_{вк} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середня величина власного капіталу}}$

Джерело: складено автором.

ДОДАТОК Д

АЛГОРИТМ РОЗРАХУНКУ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

Назва показника	Порядок (формула) розрахунку
Аналіз показників рентабельності	
Рентабельність активів	$\Phi.2$ (ряд. 2350) / $\Phi.1$ (ряд. 1300)
Чиста рентабельність активів	$\Phi.2$ (ряд. 2350) / $\Phi.1$ (ряд. 1300) - (ряд.1595) - (ряд. 1695)
Рентабельність реалізації	$\Phi.2$ (ряд. 2090) / (ряд. 2190)
Рентабельність власного капіталу	$\Phi.2$ (ряд. 2350) / $\Phi.1$ (ряд. 1495)
Рентабельність основного капіталу	$\Phi.2$ (ряд. 2350) / $\Phi.1$ (ряд. 1010)

ДОДАТОК Е

СТАТИСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Таблиця Е.1 – Звіт про фінансовий стан («Баланс» ф.1) ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» протягом 2022-2023 рр.

Актив	Код	Період	
		2022	2023
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	19 205	15 416
первісна вартість	1001	37 898	37 898
накопичена амортизація	1002	18 693	22 482
Незавершені капітальні інвестиції	1005	818	785
Основні засоби	1010	7 396	2 135
первісна вартість	1011	14 612	2 513
Знос	1012	7 216	378
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	27 419	18 336
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	110 681	160 554
Виробничі запаси	1101	92 567	125 206
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103	16 419	27 478
Товари	1104	1 695	7 870
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	54 608	33 754
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 878	3 300
з бюджетом	1135	3 024	451
у тому числі з податку на прибуток	1136	10	11
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	84	16
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	80	
Готівка	1166	5	
рахунки в банках	1167	75	
Витрати майбутніх періодів	1170	60	
Інші оборотні активи	1190	1 618	710
Усього за розділом II	1195	173 033	198 785
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	200 452	217 121

Пасив	Код	Період	
		2022	2023
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11 711	11 711
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-19 661	-13 468
Неоплачений капітал	1425	505	505
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	-8 455	-2 262
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	37 822	40 271
Інші довгострокові зобов'язання	1515	133	
Довгострокові забезпечення	1520	1 254	2 903
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Усього за розділом II	1595	39 209	43 174
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	4 000	
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	119 287	124 631
розрахунками з бюджетом	1620	3 579	5 035
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	2 172	2 623
розрахунками з оплати праці	1630	825	1 835
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	330	342
Доходи майбутніх періодів	1665		
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	39 505	41 743
Усього за розділом III	1695	169 698	176 209
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
Баланс	1900	200 452	217 121

Джерело: складено автором на основі [26].

Таблиця Е.2 – Звіт про фінансові результати (ф.2) ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» протягом 2022-2023 рр.

Звіт про фінансові результати	Код	Період	
		2022	2023
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	72 318	196 488
Чисті зароблені страхові премії у тому числі:	2010		
премії підписані, валова сума	2011		

премії, передані у перестраховання	2012		
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	37 774	139 101
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	34 544	57 387
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи у тому числі:	2120	6 822	21 850
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	3 390	14 928
Витрати на збут	2150	10 397	29 212
Інші операційні витрати у тому числі:	2180	17 816	56 494
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	9 763	
збиток	2195		21 397
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи у тому числі:	2240	5 381	26 743
дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	4 339	5 672
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	4 537	10 318
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	6 268	
Збиток	2295		10 644
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-39	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	6 229	
Збиток	2355		10 644
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним	2455		

доходом			
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід	2465	6 229	-10 644
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	5 328	120 980
Витрати на оплату праці	2505	8 814	24 135
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 101	5 961
Амортизація	2515	4 525	10 067
Інші операційні витрати	2520	2 378	15 677
Разом	2550	23 146	176 820

Джерело: складено автором на основі [26].

ДОДАТОК Ж

ДИНАМІКА СТАТЕЙ АКТИВІВ

Таблиця Ж.1 – Вертикальний аналіз активів

Активи	Код	Вертикальний аналіз, %				
		2022	2023	На початок року	На кінець року	Відхилення
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	19 205	15 416	9,580847285	7,100188374	-2,480658911
первісна вартість	1001	37 898	37 898	18,90627183	17,45478328	-1,451488548
накопичена амортизація	1002	18 693	22 482	9,325424541	10,3545949	1,029170363
Незавершені капітальні інвестиції	1005	818	785	0,408077744	0,361549551	-
Основні засоби	1010	7 396	2 135	3,689661365	0,983322663	-2,706338702
первісна вартість	1011	14 612	2 513	7,289525672	1,157419135	-6,132106537
Знос	1012	7 216	378	3,599864307	0,174096472	-3,425767835
Усього за розділом I	1095	27 419	18 336	13,67858639	8,445060588	-5,233525806
II. Оборотні активи				0	0	
Запаси	1100	110 681	160 554	55,21571249	73,94678543	18,73107294
Виробничі запаси	1101	92 567	125 206	46,17913515	57,66646248	11,48732732
Незавершене виробництво	1102			0	0	0
Готова продукція	1103	16 419	27 478	8,190988366	12,65561599	-
Товари	1104	1 695	7 870	0,845588969	3,624706961	2,779117992
Поточні біологічні активи	1110			0	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	54 608	33 754	27,2424321	15,54617011	-11,696262
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 878	3 300	1,435755193	1,519889831	-
з бюджетом	1135	3 024	451	1,508590585	0,207718277	-1,300872308
у тому числі з податку на прибуток	1136	10	11	0,004988725	0,005066299	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	84	16	0,041905294	0,007369163	-0,034536131
Гроші та їх еквіваленти	1165	80		0,039909804	0	-0,039909804
Готівка	1166	5		0,002494363	0	-
рахунки в банках	1167	75		0,037415441	0	-
Витрати майбутніх	1170	60		0,029932353	0	-0,029932353

періодів						
Інші оборотні активи	1190	1 618	710	0,807175783	0,3270066	-0,480169183
Усього за розділом II	1195	173 033	198 785	86,32141361	91,55493941	5,233525806
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			0	0	0
Баланс	1300	200 452	217 121	x	x	X

Таблиця Ж.2 – Горизонтальний аналіз активів

Активи	Код	Горизонтальний аналіз, %			
		2022	2023	На кінець року	Відхилення
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	19 205	15 416	80,270763	-19,72924
первісна вартість	1001	37 898	37 898	100	0
накопичена амортизація	1002	18 693	22 482	120,26962	20,26962
Незавершені капітальні інвестиції	1005	818	785	95,96577	-4,03423
Основні засоби	1010	7 396	2 135	28,866955	-71,13304
первісна вартість	1011	14 612	2 513	17,198193	-82,80181
Знос	1012	7 216	378	5,2383592	-94,76164
Усього за розділом I	1095	27 419	18 336	66,873336	-33,12666
II. Оборотні активи				-	-
Запаси	1100	110 681	160 554	145,06013	45,060128
Виробничі запаси	1101	92 567	125 206	135,25987	35,259866
Незавершене виробництво	1102			-	-
Готова продукція	1103	16 419	27 478	167,35489	67,354894
Товари	1104	1 695	7 870	464,30678	364,30678
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	54 608	33 754	61,811456	-38,18854
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 878	3 300	114,66296	14,66296
з бюджетом	1135	3 024	451	14,914021	-85,08598
у тому числі з податку на прибуток	1136	10	11	110	10
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	84	16	19,047619	-80,95238
Гроші та їх еквіваленти	1165	80	0	0	-100
Готівка	1166	5	0	0	-100
рахунки в банках	1167	75	0	0	-100
Витрати майбутніх періодів	1170	60	0	0	-100
Інші оборотні активи	1190	1 618	710	43,881335	-56,11867
Усього за розділом II	1195	173 033	198 785	114,88271	14,88271
Баланс	1300	200 452	217 121	108,31571	8,3157065

ДОДАТОК И

ДИНАМІКА СТАТЕЙ ПАСИВІВ

Таблиця И.1 – Вертикальний аналіз пасивів

Пасиви	Код	Період		Вертикальний аналіз, %		
		2022	2023	На початок року	На кінець року	Відхилення
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11 711	11 711	5,84229641	5,393766609	-0,448529801
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-19 661	-13 468	-9,808333167	-6,202992801	3,605340366
Неоплачений капітал	1425	505	505	-	-	-
Усього за розділом I	1495	-8 455	-2 262	-4,217967394	-1,041815393	3,176152
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Довгострокові кредити банків	1510	37 822	40 271	-	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	133		0,066350049	0	-0,066350049
Довгострокові забезпечення	1520	1 254	2 903	-	-	-
Усього за розділом II	1595	39 209	43 174	19,56029374	19,88476472	0,32447098
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
товари, роботи, послуги	1615	119 287	124 631	59,50900964	57,40163319	-2,107376448
розрахунками з бюджетом	1620	3 579	5 035	1,785464849	2,318983424	0,533518575
розрахунками зі страхування	1625	2 172	2 623	1,083551174	1,208082129	0,124530955
розрахунками з оплати праці	1630	825	1 835	0,411569852	0,845150861	0,433581008
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	330	342	0,164627941	0,157515855	-0,007112086
Інші поточні зобов'язання	1690	39 505	41 743	19,70796001	19,22568522	-0,482274793
Усього за розділом III	1695	169 698	176 209	84,65767366	81,15705068	-3,500622981
Баланс	1900	200 452	217 121	x	x	x

Таблиця И.2 – Горизонтальний аналіз пасивів

Пасив	Код	Горизонтальний аналіз, %			
		2022	2023	На кінець року	Відхилення
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11 711	11 711	100	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-19 661	-13 468	68,501094	-31,49891
Неоплачений капітал	1425	505	505	100	0
Усього за розділом I	1495	-8 455	-2 262	26,7534	-73,2466
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Довгострокові кредити банків	1510	37 822	40 271	106,47507	6,4750674
Інші довгострокові зобов'язання	1515	133	0	0	-100
Довгострокові забезпечення	1520	1 254	2 903	231,4992	131,4992

Усього за розділом II	1595	39 209	43 174	110,11247	10,112474
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
товари, роботи, послуги	1615	119 287	124 631	104,47995	4,4799517
розрахунками з бюджетом	1620	3 579	5 035	140,68175	40,681755
розрахунками зі страхування	1625	2 172	2 623	120,76427	20,764273
розрахунками з оплати праці	1630	825	1 835	222,42424	122,42424
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	330	342	103,63636	3,6363636
Інші поточні зобов'язання	1690	39 505	41 743	105,66511	5,6651057
Усього за розділом III	1695	169 698	176 209	103,83682	3,836816
Баланс	1900	200 452	217 121	108,31571	8,3157065

ДОДАТОК К

ЗВІТ ПРО ПРИБУТОК ЧИ ЗБИТОК

Звіт про фінансові результати	Код			Відхилення	
		2022	2023	Абсолютне	Відносне
I. Фінансові результати					
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	72 318	196 488	124 170	171,6999917
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	37 774	139 101	101327	268,2453539
Валовий: прибуток	2090	34 544	57 387	22843	66,12725799
Інші операційні доходи у тому числі:	2120	6 822	21 850	15028	220,2873058
Адміністративні витрати	2130	3 390	14 928	11538	340,3539823
Витрати на збут	2150	10 397	29 212	18815	180,9656632
Інші операційні витрати у тому числі:	2180	17 816	56 494	38678	217,0969915
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	9 763	0	-9763	-100
збиток	2195	0	21 397	21397	0
Інші доходи у тому числі:	2240	5 381	26 743	21362	396,9894072
Фінансові витрати	2250	4 339	5 672	1333	30,72136437
Інші витрати	2270	4 537	10 318	5781	127,4189993
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	6 268	0	-6268	-100
збиток	2295	0	10 644	10644	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-39	0	39	-100
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	6 229	0	-6229	-100
збиток	2355	0	10 644	10644	-
II. Сукупний дохід					
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400				
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405				
Накопичені курсові різниці	2410				
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415				
Інший сукупний дохід	2445				
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450				
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455				
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460				
Сукупний дохід	2465	6 229	-10 644	-16873	-270,878151
III. Елементи операційних витрат					
Матеріальні затрати	2500	5 328	120 980	115652	2170,645646
Витрати на оплату праці	2505	8 814	24 135	15321	173,8257318
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 101	5 961	3860	183,7220371
Амортизація	2515	4 525	10 067	5542	122,4751381
Інші операційні витрати	2520	2 378	15 677	13299	559,2514718
Разом	2550	23 146	176 820	153674	663,933293

ДОДАТОК Л

КОРЕЛЯЦІЙНИЙ ТА ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ

Таблиця Л.1 - Факторний аналіз коефіцієнта фінансової незалежності за допомогою прийому ланцюгових підстановок

Підстановка	Власний капітал X1	Вартість майна X2	Методика розрахунку	Розмір впливу факторів	Характер впливу
«0»	748590	2263268	$748590/2263268=0,33$	-	-
«1»	1378742	2263268	$1378742/2263268=0,61$	$0,61-0,33=0,28$	Позитивно
«2»	1378742	3090832	$1378742/3090832=0,45$	$0,45-0,61=-0,16$	Негативно
Загальний вплив факторів				$0,28+(-0,16)=0,12$	ПОЗИТИВНО

Таблиця Л.2 – Показники оцінки ризику банкрутства ТОВ «КФ «ДРУЖКІВСЬКА» за моделлю Альтмана і Таффлера

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Темп росту (ТР, %)	
	2021 рік	2022 Рік	2023 рік	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
За моделлю Альтмана							
X1	0,37	0,40	0,53	0,03	0,13	107,43	133,85
X2	1,28	1,17	1,25	-0,11	0,08	91,31	106,94
X3	0,46	0,49	0,81	0,03	0,31	107,07	162,94
X4	0,29	0,32	0,43	0,02	0,12	107,25	137,86
X5	0,96	0,95	0,94	-0,01	0,00	98,98	99,52
Оцінка ризику Z	3,55	3,55	4,27	0,00	0,73	99,98	120,45
Модель Таффлера							
X1	1,87	1,75	2,26	-0,12	0,51	93,60	129,24
X2	1,40	1,42	1,70	0,02	0,29	101,19	120,24
X3	0,68	0,67	0,55	-0,02	-0,12	97,55	82,74
X4	1,28	1,17	1,25	-0,11	0,08	91,31	106,94
Оцінка ризику T	2,06	1,93	2,27	-0,13	0,34	93,66	117,40